

Juni 2006 - 20. årgang

Syndrom

Medlemsblad for Arbeidsmiljøskaddes Landsforening
Tilsluttet Norges Handikapforbund

SYSTEMET SOM SVIKTET!
Bekymringsnotat vedrørende utredning
av yrkesmiljøskadde i alle ledd.

Les artikkelen på side 20

Syndrom

Medlemsblad for Arbeidsmiljøskaddes
Landsforening (A.L.F)
Tilsluttet Norges Handikapforbund (NHF)

Besøksadresse:

Schweigaards gate 12

Postadresse:

Postboks 9217 Grønland, 0134 Oslo

Telefon 24 10 24 00 / 25 36

Telefaks 24 10 24 99

E-post helseskader@nhf.no

Kontaktperson i NHF:

Ann Kristin Korsan Fosneset

A.L.Fs nettside: www.alfnorge.no

Ansvarlig redaktør: A.L.Fs hovedstyre

Layout: Torill Older

Trykk: Allservice AS

Forsidebilde: Sykehuset Telemark HF

A.L.Fs hovedstyre:

Leder:

Lars Kristian Hille

Postboks 168, 4502 Mandal

Telefon 38 26 11 65 / Mobil 91 30 88 73

Telefaks 38 26 55 62

E-post: kr-hil@frisurf.no

Nestleder:

Oddvar Petersen

Liakollveien 28 B, 1259 Oslo

Telefon 24 10 25 36 (kl 10 - 15)

Mobil 45 01 80 65

Telefaks 24 10 24 99

E-post: helseskader@nhf.no

oddvar.petersen@chello.no

Styremedlemmer:

Frode Steen Gunstensen

Moen, 6440 Elnesvågen

Telefon 71 26 50 82 / Mobil 99 74 66 72

Telefaks 71 26 50 82

E-post: frode@alfnorge.no

Jens Olav Solli

Gamle Sandvigs vei 21

4816 Kolbjørnsvik

Telefon 37 01 11 25 / Mobil 90 60 12 33

E-post: jensolli@start.no

Geir Werner

Norderhovgt. 34, 0654 Oslo

Mobil 92 82 06 75

E-post: geir.werner@chello.no

Varamedlemmer:

Leif G. Morland

Venusveien 40, 9024 Tomasjord

Telefon 77 63 95 96

E-post: leifgm@online.no

Peder Øyvind Håvik

6240 Ørskog

Telefon 70 27 06 41 / Mobil 95 93 58 30

E-post: pederhaavik@adsl.no

Grethe Lian

Ilsvikveien 21 B, 7018 Trondheim

Telefon 73 52 90 58 / Mobil 40 47 28 02

E-post: grlian@online.no

Bjørn-Erik Reiersen

Marielund 21 B, 9511 Alta

Mobil 91 55 76 00

E-post: reiersen@hoved.net

Jan Bakken

Åveitbakken 1 A, 2609 Lillehammer

Telefon 61 25 48 75 / Mobil 92 03 41 53

E-post: ja-torb@online.no

Innhold

Arven etter Bondevik	5
Oslo-laget ikke nedlagt likevel	6
Beskatning av erstatning	7
Hjelpeapparatet må gå nye veier	8
Vil jobbe, men får ikke lov!	10
Idémøte mellom NHF og AOF i Oslo	12
Tidsbegrenset uførestønad	14
A.L.F og Yara i sunt samarbeid	16
Presentasjon av våre samarbeidspartnere	18
Hanssen lover «bedre» arbeidsmiljølov	19
Systemet som sviktet!	20
Leserbrev	24
Noen som kjenner seg igjen?	25
Retten til fleksibel arbeidstid	26
Nytt handlingsorientert styre i A.L.F Oslo	28
Nytt fra lokallagene	30

A.L.Fs hovedstyre

Leder Lars Kristian Hille
Medlem av fagrådet
Økonomi - administrativt ansvar

Nestleder Oddvar Petersen
Medlem av fagrådet
Media- og prosjektansvarlig

Styremedlem Frode Steen Gunstensen
Leder for redaksjonskomiteen

Styremedlem Jens Olav Solli
Lokallagskontakt

Styremedlem Geir Werner
Sekretær

Varamedlem Leif G. Morland

Varamedlem Peder Øyvind Håvik
Redaksjonskomiteen

Varamedlem Grethe Lian
Likemannsansvarlig

Varamedlem Bjørn-Erik Reiersen
Lokallagskontakt, Internett

Varamedlem Jan Bakken
Lokallagskontakt

Etter en lang og kald vinter . . .

Arbeidsmiljøskaddes Landsforening v. undertegnede kan endelig ønske alle våre medlemmer, familie, samboere, støttespillere og andre en riktig GOD SOMMER!

Vi både behøver og fortjener en periode med sol og varme for å avslutte en lang og kald vinter, og ikke minst – ha det litt greitt.

Og vi fortjener det – alle sammen!

For min egen del følte jeg meg solid utbrent etter et langt år med mye problemer og slit, og sammen med min samboer og gode venner tok vi en 12-dagers tur med Hurtigruta fra Bergen til Kirkenes og retur.

Turen var fantastisk med flatt hav og strålende sol – absolutt å anbefale, og et minne for livet.

Men så er det – med nyoppfylte batterier - tilbake til hverdagen og starten kunne vært bedre.

Mitt første møte med foreningen var muligheten til gjennomlesing av en utredning for et av våre medlemmer, med konklusjonen "Fylkestrygdekontoret kan ikke se at de har vært nok eksponert for løsemidler til å kunne utvikle en løsemiddelskade".

Hvem som kan få løsemiddelskade blir derved et helt åpent spørsmål?

Vi snakker i denne sammenheng om en mann med over 42 års

sammenhengende yrkesutøvelse i en bedrift hvor alle former for løsemidler, sveisegass, oljer, plaststøping etc. har vært dominerende, og dette er ikke nok til å få en løsemiddelskade.

Avgjørelse vil selvsagt bli anket men det er to ting som er ekstremt tragisk i en slik sak:

1. I tillegg til et menneskes helsemessige tragedie, skal man (normalt) alene fremføre sin sak ovenfor helsemyndigheter og trygdeetat – i en situasjon hvor det å leve og få orden på tilværelsen er mer en nok for den enkelte.
2. På toppen av dette skal man prøve å få frem sin yrkes- og påvirkningshistorikk ovenfor akademikere innen trygde- og utredningsapparatet med null erfaring fra det yrkesliv klienten kommer fra og hvor vurderingene skal hentes. Ved en slik gjennomlesing ser enn virkelig hvor mange faktafeil som blir gjort og hvor vanskelig, for ikke å si umulig, det er å få rettet på disse.

En slik utredning er på de fleste punkter et typisk eksempel på at "meg alene vite"-holdninger er dominerende og faktainformasjon fraværende.

Det skulle vært et ufravikelig krav at saksbehandlere og utredere kunne dokumentere arbeidserfaring fra industri og næringsliv, for på

Lars Kristian Hille

den måten å forstå det miljø og de forhold det blir - og har vært - arbeidet under.

Vi vil følge denne saken med Argus øyne!

I denne forbindelsen ser jeg derfor med stor glede på at vi i etterkant av siste årsmøte, har nedsatt en gruppe av våre fremste og mest erfarne hjelpere ovenfor våre medlemmer og ikke minst slike tilfeller som er beskrevet ovenfor.

Denne gruppa skal gå gjennom det arbeidet som er lagt ned på likemannsarbeid i hele landet, og søke å sammenfatte både praktiske tiltak for slikt arbeid og moralske regler for likemenn.

Jeg ser i stor spenning frem til resultatet av dette arbeidet.

Til slutt vil jeg også få berømme Buskerud lag av ALF v. leder Jan Arne Dammen for det store arbeidet disse har nedlagt i lokalforeningen, og som også ble påskjønnnet av NHF – som et eksempel til etterfølgelse.

GOD SOMMER TIL ALLE!

Frode Steen Gunstensen

En ukjent del . . .

Denne gangen skal jeg gjøre en litt lang historie kort.

Jeg vet ikke helt sikkert hvordan jeg best kan begynne, men jeg gjør et forsøk.

Tenk om du har en del i deg og av deg som du ennå ikke kjenner til. At det er noe i deg som er ukjent både for deg selv og for dine nærmeste, men som du vet vitterlig finnes og er der.

Kanskje jeg kan si det på en annen måte. Tenk om det i det huset eller leiligheten du bor i, finnes et rom som du ikke kommer inn i. Døren er stengt, og selv om du forsøker hele tiden så klarer du ikke å komme inn. Det ville vært irriterende og nesten uutholdelig. Ja, og tenk hvordan nysgjerrigheten hadde arbeidet i deg. Kanskje du da hadde håpet på at døren var blitt åpnet fra den andre siden?

Det står en mann inne på Galleriet i Oslo, på toppen der rullebåndet ender. Dit som alle som reiser med buss til Oslo kommer. Alle må opp det rullebåndet før de kommer ut i Oslo. Han står og venter og kikker på alle som kommer opp rullebåndet, for han venter på en spesiell person. Han har aldri sett denne personen før, en dame, bare pratet med henne i telefonen og blitt enig om møtested og tid.

Han kjenner henne ikke i det hele tatt, vet bare hvem hun er. Mange tanker farer gjennom hodet og hjertet banker litt ekstra hardt. Spenningen er stor.

Mannens alder har passert 50 år, og damen han venter på er hans litt eldre søster. Tenk å ha levd så lenge uten å ha møtt sin søster. Tore på sporet-programmene har nok mange av oss sett, og blitt både fenget og rørt over de forskjellige skjebnene og livshistorier. Mannen vår har også sett på disse programmene, og nå føler han at han selv er i en slik historie.

Det var henne, søsteren som tok kontakt. Hun hadde visst om han og de to andre brødrene allerede en god stund, men hadde ikke våget å ta kontakt før nå. Han hadde også visst om henne, men ikke hvem eller hvor hun var.

Det var ikke så vanskelig å oppdage henne da hun kom. Det var som om kontakten ble koblet med det samme, og det som videre skjedde da hun kom helt opp, var at de bare ga hverandre en lang og god klem. Det var helt naturlig og helt riktig å gjøre det med det samme. Noen tårer presset seg også fram hos begge to. Endelig, etter så mange år kunne de ta på hverandre og se hverandre inn i øynene.

Det er kanskje ikke riktig å si at det var søskenfølelse med det samme, men i alle fall en inderlig god følelse og fin stemning. Det var som om dette ukjente rommet var blitt åpnet, fra den andre siden, og som om ukjente biter i livets puslespill hadde kommet på plass. Eller, den delen av han selv som han ikke hadde kjent, var endelig blitt kjent.

Dette hendte for 3 år siden.

Siden har det blitt mange klemmer og mange besøk hos hverandre. De har stadig og ofte kontakt med hverandre, og familiene har også blitt godt kjente og gode venner. Kort sagt, de har det godt sammen. Livet har blitt rikere og familien har blitt større.

De kan ikke ta igjen alt det de ikke har fått oppleve sammen, de har vokst opp på forskjellige steder i landet, men det går an å ha et normalt og godt forhold i den tiden vi har igjen å leve.

Jeg kan bekrefte at denne historien er sann, for den mannen jeg skriver om, det er meg selv.

God sommer, og ha det godt sammen!

Arven etter Bondevik

Stikk i strid med hva regjeringspartiene sa før valget innførte Stoltenberg regjeringen fra 1. januar 2006 egenandel på 50 kroner for fysioterapi for alle som tidligere har hatt gratis behandling.

Dette kom svært overraskende på mange mennesker og vi har fått en rekke henvendelser om denne urettferdige skattleggingen på sykdom.

Tekst og foto: Jan Arne Dammen

Mange har opptil tre behandlinger i uka og disse får en ekstra skatt i januar på 600,- kroner. Med dagens ordning må man ut med hele 2.500,- kroner før det kan søkes om frikort på egenandelstak 2.

Noen forteller til oss at de har måttet trappe ned på behandlingen på grunn av dårlig økonomi. Etter julefeiring med gaver og det som hører med kan årets første måneder være økonomisk tøffe for mange. Og særlig de som kun har en trygd å leve av, og det er nettopp disse som blir rammet hardt av denne egenandelen. Disse menneskene får en dårligere hverdag og det bør ikke denne regjeringen sitte og se på.

I september 2005 uttalte Øystein Djupedal følgende, - vi er i mot en økning på egenandeler til kronisk syke, eldre og funksjonshemmede, og kommer til å gjøre vårt for at det ikke skal skje. SVs mål er tvert i mot å redusere skatt på sykdom og funksjonshemming.

I Soria Moria-erklæringen, kapittel 9, står det at alle skal ha tilgang til gode og likeverdige helse- og omsorgstjenester, uavhengig av personlig økonomi og bosted. Og videre er dette spesifisert:

- sikre rehabilitering og opptrening for alle som trenger det.
- redusere egenandeler på helsetjenester og holde dem på et lavt nivå.

Mange følte seg sviktet da denne ordningen ble innført og de håper nå at denne usosiale egenandelen blir fjernet i det reviderte stasbudsjettet nå i vår.

Tar regjeringen en kikk i sin egen Soria Moria-erklæring bør denne egenandelen få en kort levetid, noe annet ville vært meget oppsiktsvekkende.

Gledelig

I skrivende stund (9. mai) går det fram at denne omstridte egenandelen blir fjernet. Dette vil bli lagt fram i det reviderte budsjettet fredag 12. mai. Den blir neppe fjernet før 1. juli, og det betyr at mange kommer til å nå det maksimale taket på 2500,- kroner som er det man må betale i egenandel.

Egenandelen fikk heldigvis en kort levetid, og for de som har måttet slutte med behandling ser fremtiden litt lysere ut.

En etterlengtet benk for en del grupper som har uteblitt fra viktig behandling.

Følger du med på A.L.Fs nettsider - www.alfnorge.no?

Oslo-laget ikke nedlagt likevel

Frekkheten har tydeligvis ingen grenser. Det er et uttrykk som sier "frekkere enn flatlusa", men jeg vil ikke bruke denne karakteristikken om mennesker selv om det er fristende.

Av Geir Werner, leder A.L.F Oslo

Det som i utgangspunktet så ut som et likemannstreff hvor man diskuterer forskjellige saker og ting, deler erfaringer osv i regi av A.L.F. viste seg å være et rekrutteringsmøte for en konkurrerende, nystartet forening. Det ser ut til at man har brukt av A.L.F.s midler til dette ulovlige møtet, og hevdet at A.L.F. Oslo er nedlagt, og derved fått med seg noen uvitende medlemmer over til den konkurrerende foreningen.

Vi så allerede for et par år siden at styret i Oslo ikke ønsket noe særlig medlemsaktiviteter, dialog og samvirke blant medlemmene. Det var heller ingen interesse for verving av nye medlemmer, og enkelte av de gamle Oslo-styrenes medlemmer ser ut til å ha hatt en helt annen agenda enn lokallagsarbeid for lokallaget i Oslo.

Vi har nå fått svaret, man ville skade A.L.F. mest mulig, ved å være så lite aktive at medlemmer melder seg ut. Styret har misbrukt

Geir Werner

våre medlemslister og tilskrevet medlemmene i A.L.F med henstilling om medlemskap i den nye foreningen, samtidig som styret har hatt et flertall på årsmøtene av "deres stemmer". På denne måten kunne de videreføre prosjektet sitt med utarming av A.L.F samtidig som de selv vervet medlemmer til den nye foreningen.

Undertegnede som er nyvalgt leder i A.L.F. Oslo vil nå sammen med hovedstyret snu alle steiner for å finne svar på det som har skjedd. Jeg utelukker ikke sanksjoner mot enkeltmedlemmer eller tidligere medlemmer som har vært ansvarlige for denne lapskausen. Hvis jeg hadde vært invitert til det ovennevnte "likemannstreffet" hadde jeg kunnet fortelle at man ikke kan legge ned et lokallag på likemannstreff eller medlemsmøter, og i hvert fall ikke hvis alle medlemmer ikke er invitert.

Jeg regner med at deler av det forrige lokallagsstyret fikk med seg 8 – 10 medlemmer til den nye foreningen.

Annonse Lars Haugen

Beskatning av erstatning

Ved alle erstatningsoppgjør vil man måtte vurdere hvordan erstatningsbeløpet beskattes. Dette er et meget viktig spørsmål da beskatningsformen gir store utslag på nettoresultatet etter erstatningsoppgjøret. Det at den skadelidte etter en yrkesskade/sykdom skal ha erstattet sitt nettotap, innebærer at erstatningen fra forsikringselskapene blir en bruttoerstatning, hvor skattebyrden blir et sentralt tema.

Utgangspunktet er at erstatning for utgifter, tapt hjemmearbeidsevne og menerstatning ikke inntektsbeskattes. Det betyr at så lenge erstatningen ikke kompenserer for et inntektsbortfall, skal man ikke betale inntektsskatt av erstatningen. Slike erstatningsbeløp kan imidlertid bli formuesbeskattet, hvis det dreier seg om store beløp som skal være tilgjengelig over flere år for dekke løpende utgifter. Videre er det viktig å vite at renter på slik erstatning beskattes som kapitalavkastning, det vil si som renter på bankinnskudd.

Hvis totalerstatningen blir så høy at den resulterer i formuesbeskatning, skal det ytes erstatning for skatteulempen. Dette er en ekstraerstatning som den ansvarlige skadevolder, oftest forsikringselskapene, skal yte for den ekstra-beskatning engangsutbetalingen av erstatningen medfører. Erstatning for skatteulempen er ikke en selvstendig erstatningspost, men en ren kompensasjon avhengig av de øvrige erstatningsbeløpene og skadelidtes økonomiske situasjon ellers.

Erstatning som kompenserer for bortfall av arbeidsinntekt, beskattes som arbeidsinntekt. Dette gjelder imidlertid bare for tap som ligger tilbake i tid. Erstatning for fremtidig inntektstap, grunnerstatningen ved yrkesskader/-sykdommer, er skattefri. Erstatning for fremtidig inntektstap kan imidlertid også utløse formuesbeskatning.

Erstatning for inntektstap tilbake i tid beskattes som ordinær inntekt. Slik erstatning utbetales ofte flere år etter at inntektstapet oppsto og gjerne som en engangsutbetaling hvor erstatning for flere år utbetales under ett. Dette kompliserer beskatningen og kan resultere i en overbeskatning i forhold til om erstatningen hadde blitt utbetalt hvert eneste tapsår.

En skadelidt som skal ha erstattet et inntektstap på kr 100 000,- hvert år fra 2001 – 2005 og får hele erstatningen utbetalt i 2006, risikerer å bli beskattet for hele beløpet,

det vil si kr 500 000,- ekstra, i 2006. Så lenge det opereres med progressiv beskatning, hvor høye inntekter beskattes med en høyere skatteprosent enn lave, vil den skadelidte kunne få en betydelig merskatt som følge av dette.

Tidligere var utgangspunktet at beskatningen skulle skje i det året hvor tapet hadde oppstått. Dette innebar at den skadelidte måtte bli etterlignet for flere år tilbake. Nå har flere ligningskontor begynt å praktisere kontantprinsippet fullt ut, det betyr at erstatningen beskattes i det året den utbetales.

Dette fører, som ovenfor nevnt, til en merbeskatning som må hensyntas ved erstatningsoppgjøret, på den måten at forsikringselskapene må betale en høyere bruttoerstatning, slik at nettoerstatningen blir den samme som om erstatningsbeløpene hadde blitt fordelt på hvert enkelt tapsår.

Advokatfirmaet Nidaros DA

Hei, her er jeg igjen for å minne deg på at du må huske å ta en pause når du leser Syndrom, og tenke etter om du kanskje har en kommentar til noe av det du har lest. Se i bladet hvordan du kommer i kontakt med redaksjonen.

– Hjelpeapparatet må gå nye veier for å få flere ut i arbeid

Den løsemiddelskadde Anthony Charles Thomas som Nytt i Uka skrev om 22. mars har hatt møte med Aetat og Sula Bedriftstjeneste for å legge frem sin sak på nytt. I dag har han uføretrygd, men vil ut i jobb. Møtet kom i stand på initiativ fra distriktsarbeidssjef Elisabet Sundgot i Aetat etter at Thomas gjennom Nytt i Uka fortalte om sine problemer.

Av Lars Olausen
Kilde: Nytt i Uka

– Møtet var positivt og på langt nær så svart-hvitt som tidligere møter med Aetat har vært. Jeg har fått tilbud om å søke om deltakelse på et prosjekt som kalles ”Vilje til arbeid”. Jeg tar trolig imot tilbudet, men stiller klare krav for hva som må tilrettelegges om jeg skal kunne fungere i en jobb. Dessuten er det langt fra viljen

hos meg det har stått på i disse årene. De som skal hjelpe andre ut i arbeid må også gå nye veier for å få folk tilbake i jobb. Det nytter ikke med trusler om å fjerne trygd og redusere hjelpeytelser. Senest sist uke sa Per Kristian Foss (H) at sosialklienter skulle settes ut i arbeid. En bra tanke, men spør heller hva som er årsaken til at de er blitt sosialklienter. Det er på tide med nytenkning for å forebygge

ubotelige skader og sosial nød, sier Thomas til Nytt i Uka.

Her er et utdrag av de kravene som Anthony Charles Thomas har skissert for Aetat og som han fremla på møtet sist fredag. Det er disse kravene som må oppfylles for at han skal kunne fungere i jobb og lønnet arbeid i stedet for trygd:

Et fungerende inneklima

– Jeg er kjemikalieintolerant og har løsemiddelskader, dette fører til luftveisplager samt hodepinner selv ved små eksponeringer. Løsemiddelskader har skapt vedvarende problemer med korttids hukommelse, og følgelig har jeg store vansker med å forholde meg til muntlig instruks. Et annet moment med løsemiddelskader er at omskolering også kan være vanskelig å gjennomføre. Jeg er avhengig av et fungerende inneklima. Jeg viser til tidligere fremlagte spesialisterklæringer.

Synsing ikke holdbart

– Jeg har havnet på uføretrygd fordi yrkesrettet attføring ikke førte frem, dette skyldes arbeidsmiljøet på hospiteringsplassene, og ikke mine arbeidsferdigheter eller manglende motivasjon. Arbeidsmiljø er et arbeidsgiveransvar. At nesten samtlige arbeidsgivere mener at deres inneklima er bra nok er ikke lengre holdbart. Synsing er forståelig men ikke holdbart.

Mangler ikke ferdigheter

– Det eneste jeg ikke har fått hitil, er et arbeidsmiljø som ikke

Utvalgt samarbeidspartner for A.L.F

Advokatfirmaet Nidaros DA
MNA

Vi har lang og bred erfaring med behandling av personskadesaker, forsikringssaker, erstatningssaker og trygdesaker.

Advokat Ivar Chr. Andersskog
Advokat Bjørn M. Brauti
Advokat Robert Helberg
Advokat Solveig Moen
Advokat Knut Melting
Advokat/MBA Hasse Benberg
Advokatfullmektig Magnhild Børsting Røe
Advokatfullmektig Morten Muus-Falck

Advokatfirmaet Nidaros DA
Kjøpmannsgt. 19
7013 Trondheim, Norway

Telefon +47 73 87 99 99
Telefaks + 47 73 87 99 98
E-Post: post@nidarosda.no
www.nidarosda.no

Anthony Charles Thomas ser positivt på møtet han nå har hatt med Aetat og Sula Bedriftstjeneste, men stiller klare krav for hvordan hans arbeidsmiljø skal være.

gjør meg sjuk! Jeg mangler ikke ferdigheter for å søke og å utføre et arbeid. Jeg har søkt på og har selv skaffet, med unntak av Moa Industri, samtlige hospiteringsplasser som jeg har hatt under yrkesrettet attføring.

Rapport bekrefter

– Hos Moa Industri, i dag Brisk Kompetansesenter AS, foreslo jeg at Hjelpemiddelsentralen burde være en hensiktsmessig plass å jobbe da dette er en såkalt IA bedrift (inkluderende arbeidsmiljøbedrift). Fordi Moa Industris bygninger den gang var i ferd med å bli revet, må man slå fast at en virksomhet uten arbeidslokaler ikke kan være i besittelse av et forskriftsmessig arbeidsmiljø! Hjelpemiddelsentralen var derfor mitt forslag til løsning under gjeldende omstendigheter! Rapporten fra Arbeidstilsynet bekrefter det jeg har drøftet, sagt og påstått overfor Aetat, Trygdeetat, samt primærlegetjenesten i Sula om at arbeidsmiljøet er min begrensende faktor.

Diskriminering

– At jeg har havnet på uføretrygd istedenfor fast ordinært arbeid etter seks års yrkesrettet attføring bekrefter jo at spesialisterklæringene ikke har vært iverksatt og oppfulgt i praksis.

Det å skaffe en kjemikalieintolerant, løsemiddelskadet og yrkesskadet attføringsdeltaker et arbeid, uten å ta hensyn til hans begrensninger, må jo likestilles med diskriminering av andre funksjonshemmede og kan ikke lengre aksepteres. Yrkesskadde og uføretrygda sitter igjen med Svarte Per i nesten enhver jobbesøk-situasjon. Jeg har havnet på uføretrygd istedenfor fast ordinært arbeid som jeg ønsker.

Frarøvet valgmuligheten

– Spørsmål som nå oppstår er hvilket arbeid jeg kunne tenke meg? I virkeligheten er det arbeidsgiveren med sine relevante/respektive arbeidsmiljø som bestemmer hvilke valg jeg har, og definitivt ikke meg med mine yrkesskadebetingede begrensninger! For all fremtid er

jeg frarøvet muligheten til å velge arbeidsplasser! Det er ulovlig, selv under yrkesrettet attføring, å eksponere yrkesskadet arbeidstakere til skadelige påvirkninger. Det kan virke som om jeg nå også må bevise at jeg er arbeidsdyktig, selv i skadelige arbeidsmiljøer.

Helsebringende å gå på jobb!

– Hvordan kan jeg skaffe et arbeidsmiljø som fungerer for meg? Det skal være helsebringende å gå på jobb i følge Arbeidsmiljøloven og som sagt er arbeidsmiljøet en arbeidsgivers ansvar. Jeg har ikke fått mine skader frivillig. Skadene skyldes sparetiltak i arbeidsmiljøet gjennom mange år i Norge. Et fullt forsvarlig arbeidsmiljø skader ikke noen. Har ikke arbeidsplassen et fullt forsvarlig arbeidsmiljø, har den ikke livets rett, så enkelt er det! Arbeidsgiverne burde kollektivt nå stille opp for å sørge for at jeg – og andre i tilsvarende situasjon – kan returnere til arbeidslivet. Samtidig burde yrkesskader forebygges på en mye bedre måte enn dagens modell, der arbeidsgiveren bestemmer selv hvor bra et arbeidsmiljø i virkeligheten er, også under yrkesrettet attføring. Jeg har ikke lengre helse til å eksperimentere med vilkårlige arbeidsgivere under arbeidsutprøving. Heretter må jeg ha garantier for at min helse og restarbeidsevne blir ivaretatt på en god måte istedenfor at den skal bli ytterligere forringet med videre eksperimentering, sier Anthony Charles Thomas.

Vil jobbe, men får ikke lov!

Anthony Charles Thomas skrev vi om sist onsdag. Han har i flere år kjempet for å få et tilrettelagt arbeidsmiljø som ikke gjør han sjuk. Den kjemikalieskadde bilreparatøren og bilteknikeren er i dag uføretrygdet, men kan tenke seg tilbake i jobb. Det er ikke lett, når ingen vil høre på han.

Av Lars Olausen
Kilde: Nytt i Uka

-Jeg er frarøvet en yrkeskarriere og jeg er ikke alene. Jeg vet om flere som er i en liknende situasjon, fortalte han Nytt i Ukas mange lesere sist onsdag.

Ved Brisk Kompetansesenter har vi spurt daglig leder Frode Vestad om en kommentar til saken, hvor Anthony Charles Thomas ber om en mulighet til å jobbe. Det kan bare gjøres dersom han får arbeide i et miljø totalt fritt for kjemikalieeksponering.

– Jeg har lest saken og vet at denne personen var innom oss for lang tid tilbake og hvor vi forsøkte å legge forholdene til rette for ham, tydeligvis uten å lykkes. Problemet er – så langt jeg kan se – at han ikke kan jobbe i et miljø hvor han utsettes for kjemikaliepåvirkning. Han kan derfor ikke arbeide i yrket han er utdannet til, som bilmekaniker. Skal han komme noen vei må han trolig arbeide innenfor et annet fag. Det er da slik at han må gå gjennom Aetat for å få det til. Den som kjenner denne saken best hos oss er sluttet

og selv kjenner jeg for lite til den til å kommentere den ytterligere, sier Frode Vestad.

– På ingen av de stedene jeg har vært for å jobbe etter at jeg ble skadet har dette kravet vært oppfylt, heller ikke ved Hjelpemiddelcentralen – som er en Inkluderende Arbeidslivs bedrift (IA bedrift) - hvor jeg var utplassert fra tidligere Moa Industrier – i dag Brisk Kompetansesenter. Aetat har ikke hørt på mine klager om manglende tilrettelegging på atføringsplasser. Det er tydeligvis at de berørte etater ikke forstår noe som helst. Jeg reagerer på at det tilbys tilrettelegging av arbeidsplasser, da de i alle fall i mitt tilfelle, ikke finnes i virkeligheten, sier Anthony Charles Thomas.

Fortvilt og hoderystende til det han leser

Storingsrepresentant Harald Tom Nesvik (Frp), sier at han er både fortvilt og hoderystende til det han leser av historien til Anthony Charles Thomas, som vi skrev om sist onsdag.

Av Lars Olausen
Kilde: Nytt i Uka

– Jeg kjenner bare saken fra artikkelen i Nytt i Uka, men her er det tydeligvis en person som er et skoleeksempel på hva vi forsøker å få til – få flere folk ut i arbeid. Men han blir ikke hørt. Jeg tar nå kopier av saken og vil overlevere inkluderingsminister Bjarne Håkon Hansen en av disse. Det jeg leser av denne saken er stikk i strid med alle forsøk på

å legge til rette arbeidsmiljø for personer som heller vil arbeide enn å motta trygd. Det snakkes pent om alle pilotprosjekter og alt en får til, men dette er en sak og en person som vil noe og det bør inkluderingsministeren få vite. Jeg vil også la andre i Frp som arbeider med slike saker få lese om Anthony Charles Thomas for å se om det er noe med systemet som er galt. Det er ikke nok å slå sammen arbeidsmarkedsetaten og

trygdeetaten, men man må også inkludere sosialetaten og ikke bare samlokalisere den, slik det nå legges opp til. Til Aetat vil jeg be om at de lytter til mannen og tar ham på alvor. Det er antagelig små summer som skal til for å legge til rette et arbeidsmiljø for en slik person i forhold til det som det vil koste om han ikke får arbeide, slik han ønsker. Dette er heller ikke holdbart overfor menneskeverdet. Det må da gå an å gjøre noe med denne og liknende saker på en bedre måte, sier Harald Tom Nesvik, som er leder i Helse- og omsorgskomiteen på Stortinget.

Distriktsarbeidssjefen vil lytte til løsemiddelskadde Anthony Charles Thomas

Distriktsarbeidssjef Elisabet Sundgot i Aetat vil på bakgrunn av det hun har lest av historien til løsemiddelskadde Anthony Charles Thomas (Nytt i Uka 22. mars) ta et initiativ for å diskutere hvilke muligheter de har til å tilrettelegge et arbeidsmiljø slik at han kan arbeide.

Av Lars Olausen
Kilde: Nytt i Uka

Dette er jo en trist sak for den det gjelder og som det går frem av artikkelen kjemper han for å få lov til å arbeide i stedet for å gå på trygd. Det er jo helt i tråd med det vi arbeider for å få til og målsettinga for oss er å gi alle mennesker muligheter til arbeid. Jeg kan ikke love annet enn at jeg vil ta et initiativ for å få til et møte mellom Anthony Charles Thomas og andre berørte parter for å se om vi kan få til noe som kan hjelpe ham, sier distriktsarbeidssjef Elisabet Sungot til Nytt i Uka.

Anthony Charles Thomas har i flere år kjempet for å få et tilrettelagt arbeidsmiljø som ikke gjør ham syk. Til nå har han møtt en vegg av uforstand for sine rettes-

sige krav. Den kjemikalieskadde bilreparatøren og bilteknikeren er i dag uføretrygdet, men vil tilbake i arbeid.

– Dette var gledelig. Så får jeg håpe at det denne gang ikke går som sist jeg presenterte denne saken for Aetat. Da ble jeg nærmest overkjørt av motforestillinger, sier Anthony Charles Thomas.

Også stortingsrepresentant Harald Tom Nesvik har kommentert denne saken og er hoderystende og fortvilet over historien han hører. Han har også tatt kopi av saken som han har sendt til inkluderingsminister Bjarne Håkon Hansen.

– Til Aetat vil jeg derfor be om at de lytter til mannen og tar ham på

Løsemiddelskadde Anthony Charles Thomas får en ny sjanse til å legge frem sin sak for Aetat.

alvor. Det er antagelig små summer som skal til for å legge til rette et arbeidsmiljø for en slik person i forhold til det som det vil koste om han ikke får arbeide, slik han ønsker. Dette er heller ikke holdbart overfor menneskeverdet. Det må da gå an å gjøre noe med denne og liknende saker på en bedre måte, sier Harald Tom Nesvik, som er leder i Helse- og omsorgskomiteen på Stortinget.

Utvalgt samarbeidspartner for A.L.F

Advokatfirma

Roger Foy
MNA

- Yrkesskader
- Pasientskader
- Trafikkskader
- Strafferett
- Familie arv/skifte

Nedre Slottsgt 15, 0157 Oslo

Telefon: 23 35 65 35

Mobil: 48 24 24 24

Telefaks: 23 35 65 36

E-post: roger@foynadvokatene.no

Idémøte mellom NHF – AOF i Oslo

Den 10.mai ble det avviklet et idémøte i NHF's lokaler i Oslo. Det var NHF som hadde tatt initiativ til dette møtet for å formidle tanker, ideer og behov ovenfor Arbeidernes Opplysningsforbund (AOF), hvor NHF er medlem.

Rune Geir Huvenes
Organisasjonskonsulent NHF

Til stede på møtet var: Bente Gyp Wilhelmsen, Terje Haverøy, fra AOF. Nestleder Oddvar Petersen (ALF). Kristian E. Hansen, Bjørn Hansen, Arnt Einar Litsheim og Rune Geir Huvenes fra NHF.

Hensikten med møtet var å komme opp med temaer, områder og saker der AOF og NHF kan samarbeide, og da særlig på områder der det tidligere ikke har vært etablert noe slikt samarbeid.

Møtet kom opp med flere aktuelle samarbeidstemaer; - arbeid for funksjonshemmede, arbeidsmiljøproblematikk, lese- og skrivvansker, tillitsmannsopplæring og holdningsskaping og bevisstgjøring.

Oddvar Petersen (ALF) orienterte om det arbeidet ALF legger ned på området **arbeidsmiljø**. Oppgavene og ambisjonene og ideene er mange og store, men det mangler midler og det er problemer med å etablere samarbeidsrelasjoner med aktuelle parter. Fagbevegelsen ble spesielt nevnt. Det ble luftet om AOF her kunne være en døråpner inn til fagbevegelsen, LO sentralt og NHO. Det ble presisert at ALF sitter på stor kompetanse i forhold til arbeidsmiljøet, skadelige stoffer, rettigheter, konsekvenser for den enkelte og for samfunnet av at arbeidstakere eksponeres for

skadelige stoffer. En ønsker bl.a. å bruke denne kompetansen inn mot videregående skoler, bedrifter og myndigheter i forebyggende øyemed. ALF har startet planleggingen med å lage et kompendium medhørende oppgavehefte rettet mot elever som er i yrkesrettet utdanning, men mangler ressurser for å dra dette i land.

Det ble i møtet orientert om at ALF Nord-Trøndelag allerede har tatt kontakt med AOF i Trondheim med forslag om utvikling og samarbeid om opplegg, men oppfølging er ikke avklart.

Les og skriv, er også et område der det er behov for kurs. En tenker da på en type kurs tilrettelagt og med et innhold tilpasset grupper med kognitive problemer. Løsemiddel-skader og slag er viktige grupper her. Kunnskap om de utfordringer disse gruppene møter finnes i NHF (ALF, LFS) Dette vil være kurs som er lagt opp noe annerledes enn tradisjonelle kurs retta mot f. eks dyslektikere. Det offentlige tilbudet til disse gruppene er i beste fall ujevnt fordelt. AOF vil dersom en tar inn denne kompetansen i sine kurs kunne skaffe seg et markedsmessig fortrinn.

Arbeid, Bjørn Hansen orienterte om samarbeid mellom regionene Oslofjord Vest, Oslo og Øst, på området arbeid for funksjonshemmede. I første omgang arbeides

det med en konferanse på temaet. NHF har en stor kompetanse på området arbeid for funksjonshemmede, men det er ikke lett å få spredd denne kompetansen til aktuelle aktører på området. Her trengs det alliansepartnere og døråpner -AOF?

Det ble vedtatt at NHF og AOF utveksler erfaringer på dette området. Flere regioner i NHF har ytret ønske om samarbeid med AOF på dette området med tanke på å utvikle kursopplegg for å få funksjonshemmede i jobb. Bente Gyp Wilhelmsen pekte på at AOF har hatt gode erfaringer med sine yrkesprogrammer, men disse har ikke vært spesielt retta mot funksjonshemmede. Bente vil forfølge dette videre.

Tillitsmannsopplæring, ble tatt opp av Arnt Einar Litsheim og Kristian Hansen. Denne opplæringen har de senere år ikke vært prioritert i NHF, men behovet meldes jevnlig. Utfordringen er at den tillitsmannsopplæringen vi har (NHF skolen trinn 1- 4) er omfattende og tradisjonell. NHF kunne tenke seg en utveksling av erfaringer omkring hvordan en kan utforme, presentere og motivere til denne typen kurs, ut fra dagens behov. Metodikk? Presentasjon? Bente vil ta initiativ til et møte hvor AOF presenterer opplegget rundt ”framtidverkstedet”.

Holdninger/ideologi, i forbindelse med de temaene som møtedeltakerne tok opp ble det lagt stor vekt på at holdninger må endres. Bjørn pekte på viktigheten av en grunnholdning der holdninger, forståelse og praksis sees i sammenheng.

Funksjonshemmede diskrimineres i det norske samfunnet. Dette kommer tydelig til uttrykk bl.a. i forhold til arbeidslivet. –Dette vil bli et hovedtema på nevnte konferanse.

Spørsmålet er også om vi kan gjøre noe på dette i kurssammenheng. NHF fronter for tida arbeidet med en anti-diskrimineringslov,

dersom en slik lov kommer på plass vil den forhåpentlig ha en holdningsskapende effekt, men det fritar ikke organisasjonen for arbeid med spørsmålene. AOF ble i sin tid dannet for blant annet å bevisstgjøre og skolere medlemmer og tillitsvalgte omkring likeverd og deltakelse, er tiden moden for å løfte slike tanker på nytt? Det vil her være snakk om å få elementer av bevisstgjøring inne i eksisterende kurs, men kanskje også å lage rene ”ideologi” kurs.

Bjørn nevnte at NHF har syslet med tanken om å tilby kurs til mediafolk - et alternativ til sosialpornografien.

Årsaksbehandling av kloakkgasser og gasslukt med Nutriox®

Bruk av Nutriox® hindrer septiske forhold i ledningsnett og på renseanlegg.

Hvordan oppstår gass og gassluktproblemer

Bakterier bryter ned organisk stoff i avløpsvann og slam. Brukes tilgjengelig oksygen opp i denne prosessen, oppstår anaerobe eller septiske forhold. Slike forhold fører til helsefarlig og korrosiv hydrogensulfid (H₂S) og andre uønskede og illeluktende kloakkgasser.

Nutriox®-prosessen

Ved Nutriox®-prosessen tilføres bakteriene en spesialprodusert og ufarlig nitratløsning av høyeste renhetsgrad og vannløselighet. I en biologisk prosess kultiveres en ønsket bakteriekultur. Produksjon av H₂S og uønskede kloakkgasser opphører.

Behandling av avløpsvann og slam

Tilsettes Nutriox® forbedres bakteriekulturen i avløpsvann. Helseisikoen fra uønskede kloakkgasser reduseres til et minimum. Korrosjon og sjenerende lukt forhindres. Renseanlegget avlastes. Dosering på slam forhindrer helsefarlig gassutvikling og sjenerende gasslukt. Avvanningsegenskaper, koagulering og separasjon forbedres.

Doseringskontroll

For optimal dosering av Nutriox® anbefales bruk av Yara's spesialutviklede doseringskontrollere. Tilsetting er mulig i pumpestasjoner, kummer, fortykkere, slamlagertanker og til septikk. Anbefales også på industrielt avløpsvann.

For mer informasjon ta kontakt på telefon 24 15 74 11

www.yara.no

Tidsbegrenset uførestønad

Stadig flere får nå en tidsbegrenset uførestønad går det fram av uførestatistikken for 2005.

I fjerde kvartal fikk 41 prosent tidsbegrenset uførestønad, en økning på 10 prosent fra året før.

Vi har fått henvendelser om uheldige utslag ved tidsbegrenset uførestønad, som skaper store problemer for personer som har tegnet uføreforsikring og som ikke får forsikringen utbetalt før det foreligger vedtak om varig uførepensjon fra folketrygden.

Departementet ble gjort kjent med denne problemstillingen i innstillingen fra sosialkomiteen, Inst.O.nr.86(2002-2003).

Tekst og foto: Jan Arne Dammen

Komiteens merknader

Sosialkomiteens merknader i innstillingen viser til at det har oppstått en problemstilling hva angår personer som har tegnet en uføreforsikring, og som nå risikerer å komme inn under ordningen med tidsbegrenset uførestønad. Begrepet tidsbegrenset uførestønad er ikke kjent av finansnæringen, og det er derfor viktig at det blir gjort en avklaring av hvordan dette vil forløpe i fremtiden når ordningen trer i kraft. Komiteen vil derfor be regjeringen sørge for at denne problemstillingen blir løst slik at de som har en uføreforsikring, ikke kommer særlig uheldig ut som konsekvens av at det innføres tidsbegrenset uførestønad.

Et eksempel

Vi har et eksempel som viser denne problematikken hvor en person på 54 år som ble rammet av hjerneslag i 2003. Har fått innvilget tidsbegrenset uførestønad etter en uføregrad på 100 % fra 2006 fram til 2009.

I vedtaket fra trygdekontoret står det at de vurderer at ut fra medisinske og øvrige opplysninger/vurderinger, at personen fyller de alminnelige vilkårene for å få

en uføreytelse (folketrygdens § 12-2 til 12 -7). De finner det således tilstrekkelig dokumentert at personen har en varig sykdom og en varig nedsatt evne til å fungere i arbeidslivet.

Videre sies det at i saken framgår at personen er helt arbeidsufør på grunn av hjerneslag. Legen mener plagene er kroniske uten tegn til bedring. Men legen opplyser imidlertid at personen er svært innstilt på å forsøke seg i arbeid igjen og trygdekontoret kom da til at det på sikt kan være muligheter for at evnen til å fungere i inntektsgivende arbeid kan bedre seg. Og personen ble derfor innvilget en tidsbegrenset uførestønad.

Sunnaas Sykehus som er spesialist på sykdommen fraråder personen å begynne å jobbe igjen.

Forsikringssselskapet hevder, sikkert med full rett, at siden det ikke foreligger vedtak om varig uførepensjon fra folketrygden, kan de heller ikke se at den forsikrede har rett til å få utbetalt noe fra forsikringen. De krever minst 50 % varig ervedsvuførhet og/eller 50 % varig medisinsk invaliditet.

Hadde forsikrede derimot sagt at han nok ikke ville komme tilbake til arbeid igjen, ville trolig 100 % varig uførestønad blitt innvilget og

således også fått uføreforsikringen utbetalt.

Dette kan ikke være rett og virker heller ikke motiverende for at personer skal forsøke å komme tilbake til arbeid igjen.

Arbeidsmiljøskaddes Landsforening i Buskerud har sendt en forespørsel til Arbeids- og inkluderingsdepartementet der de spør hva Regjeringen gjør for å følge opp Inst. O. nr 86 (2002-2003) og dermed hindre at ordningen får slike uheldige virkninger?

Departementet viser til tidligere finansministers svar av 7.10.2004 til stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa (SP) som stilte spørsmål om det samme 2.10.2004.

”Departementet viser til at ein arbeider med problemstillingar kring verknadar på uførepensjon etter lova om føretakspensjon som følge av dei nye reglane om uførestønad i folketrygda. Ein vil samtidig be Kredittilsynet sjå på om det meir generelt er særlege spørsmål knytt til tidsavgrensa uførestønad i høve til polisevilkår om uførestønad.”

Videre tas det sikte på et lovforslag og lovendringer. Dette ble sendt ut på høring 4.februar 2005 og A.L.F. Buskerud har sendt en henvendelse til Finansdepartementet for ytterligere opplysninger.

Kurs:

Førstehjelp ved selvmordsfare

På sidene til Statens arbeidsmiljøinstitutt STAMI kom vi over dette.

Kunne dette kurset være noe for A.L.F s likemenn?

Red. v/ Frode

Kurs: Førstehjelp ved selvmordsfare

I Norge dør det hvert år mellom 500 til 600 mennesker i selvmord. Nytenkning må til for at vi skal nå disse menneskene. Kurset Førstehjelp ved selvmordsfare gir kunnskap om hvordan oppdage, snakke med og hjelpe mennesker i selvmordsfare.

25. og 26. oktober arrangerer STAMI i samarbeid med VIVAT førstehjelpskurs ved selvmordsfare. Kurset er bygd opp rundt de samme prinsipper som førstehjelpskursene i hjerte/lunge-redning og vil gi deg kunnskap om hva du kan gjøre i en akutt situasjon.

På kurset lærer du å:

- Finne ut hvordan man strekker ut en hjelpende hånd til en selvmordsnær person.
- Tolke risikosignaler.
- Vurdere akutt selvmordsfare.
- Gjennomføre en krisesamtale.
- Bruke nære ressurser i krisehjelp.

Kurset går over to dager (14 timer) og gjennomføres i form av forelesninger, videofilmer, diskusjoner, erfaringsutveksling og praktiske øvelser. Det arbeides mye i smågrupper. Det kreves ingen forkunnskaper for å delta på kurset.

Aktuelle deltakergrupper er arbeidstakere og arbeidsgivere, helsearbeidere, sosialarbeidere, kirkelige ansatte, politifolk, fagpersoner fra skoleverket, ambulanspersonell, frivillige hjelpere, personalansvarlige osv.

Tid: 25.-26. oktober 2006

Sted: STAMIs kurslokaler, Majorstua, Oslo.

Pris: 1.900 kr pr deltaker – til dekning av kursledere, servering og kursmateriell.

Påmelding: Påmeldingsfrist innen 27. september 2006

Mer informasjon om kurset finner du på www.unn.no/vivat

Utvalgt samarbeidspartner for A.L.F

ADVOKATFIRMAET

NORMAN & CO ANS

ETABLERT 1878

**Helge Husebye Haug
Kjell Inge Ambjørndalen
Jane M. Ytreøy Grøndalen
Julie Høidal Davik**

M.N.A

E-mail: advokatfirmaet@norman-co.no
www.norman-co.no

PERSONSKADE
YRKESKADE
PASIENTSKADE
FORSIKRING
PROSEDYRE

Kontoradresse:
Huitfeldtsgt 4
0253 Oslo

Telefon
22 12 11 80

Telefaks
22 12 11 90

Fra venstre bak: Michael Lehfeltdt, Yara, Bent Bentsen, V.Agder, Frode og Sylvi Gunstensen, M. og Romsdal, Stig sjølstad, S.Trøndelag, Geir Werner, Oslo.

Fra venstre foran: Finn Bjørnsvik, Telemark, Oddvar Petersen, hovedstyret, Jan A. Dammen, Buskerud, Lars Kr. Hille, leder, Jens O. Solli, A.Agder, Ketil Sundnes, N.Trøndelag, Leif G. Morland, Troms og Vèronique Revoy, Yara.

A.L.F og Yara i sunt samarbeid

IA-bedriften Yara Industrial AS har inngått en samarbeidsavtale med Arbeidsmiljøskaddes Landsforening, den nasjonale foreningen for personer med helseskader relatert til yrkesutøvelse. Målsettingen er å redusere antallet av og omfanget av arbeidsulykker og beskytte helsen til arbeidstakere. Samarbeidet ble innledet med et seminar den 9. mars.

Kilde: Yara Intranett 2005
Oversatt fra engelsk og bearbeidet av
Maj Lindholt

Yara arrangerte sitt aller første seminar på dette området da 12 representanter for A.L.Fs hovedstyre og fylkesdekkende lokallag ble orientert om effektene av renseteknologi produktet Nutriox. - Dette er et unikt kalsiumnitratprodukt som brukes til å fjerne og forebygge dannelse av hydrogensulfid (H₂S), en illeluktende, giftig og etsende gass som dannes for eksempel i avløpsrør. Nutriox er derfor velegnet til å både forebygge miljøskader og gjøre arbeidsplasser tryggere, fortalte Yaras leder for miljøvirksomhet i Norge, Michael Lehfeltdt, på seminaret.

Mennesker som arbeider i renseanlegg/med kloakk, er spesielt utsatt for å miste deler av luktesan-

sen og blir derfor dårligere rustet til å gjenkjenne den svært giftige gassen. Folk som bor i nærheten av rensenanlegg, er også utsatt. - Vi vet mye om at det å være utsatt for 100 ganger dosen for tillatte utslipp av H₂S i Europa er dødelig, fortsatte Lehfeltdt, men mindre om hva som skjer med langvarig påvirkning av mindre doser. Dessverre er den tillatte grensen for utslipp ti ganger høyere i Europa enn i USA.

A.L.F-representanten for Sør-Trøndelag, Stig Sjølstad, har arbeidet ved en avløpsstasjon og kjente godt igjen beskrivelsen Lehfeltdt ga av effektene av H₂S. Han fortalte om hvor kvalm og trett han har vært, og at arbeidslederen hadde sagt at det ville gå over etter hvert når han ikke lenger kunne kjenne den vonde lukten. Stig har sluttet i jobben.

Man regner med at 20 000 arbeidstakere er i risikozonen for påvirkning av H₂S bare i Norge. A.L.F og Yara er blitt enige om å arrangere et nytt seminar til høsten. Målgruppen vil være lederne for kommunale tekniske etater i Agder-regionen. Temaet blir å spre kunnskap om faren ved å arbeide under H₂S-påvirkning og om nytten av å bruke Nutriox.

Nutriox-renseteknologien er godt etablert i Europa og Nord-Amerika, og brukes av kommunale vannverk og private vannrennings-selskaper.

Stig Sjølstad

Familien Jenssen, Aurskog - flyttet i nytt hus ved selvfallsledning

”I 2005 fikk vi H₂S-gass i ukjente mengder i huset vårt fra det offentlige avløpssystem. Hele familien fikk typiske gas-symptomer; spesielt nedtrykkende

var dog rapporter fra barnehagen som gikk ut på at vår datter ble uopplagt, slapp og ville ikke leke med de andre barna lenger.

Etter hvert fant vi ut at også naboene ble plaget; deretter tok det ikke lang tid før årsaken for våre helseplager ble oppklart.

Kommunen handlet raskt etter at årsaken for våre helseplager ble klart. Vi tvilte litt på at problemet kunne løses med Nutriox. Den råtne gasslukten forsvant dog kort tid etter oppstarten av doseringen på ledningen, noe vi også merket på helsen vår.

Spesielt lettet ble vi foreldre da barnehagetantene fortalte at vår datter hadde begynt å leke med de andre barna igjen!”

H₂S forårsaker en rekke problemer

Luktproblemer

H₂S har meget lav lukterskel, og karakteristisk lukt av råtne egg
Organiske stoffer fra anaerob aktivitet kan også bidra

Korrosjonsskader

H₂S kan forårsake alvorlige korrosjon på både betong og metall

Redusert effekt på renseprosesser

H₂S kan ha negativ effekt på både mekaniske, kjemiske og biologiske renseprosesser

Helserisiko

H₂S er meget giftig! Gassen forårsaker alt fra hodepine og kvalme til alvorlige kroniske skader og død

Presentasjon av våre samarbeidspartnere

Styret ønsker å takke disse for deres støtte og håper på et fortsatt godt samarbeid. Et samarbeid for våre medlemmer og deres pårørende.

Vi har i dag avtaler med:

Advokatfirmaet Judicium DA

Strandgaten 1, postboks 764 Sentrum, 5807 Bergen

Telefon 55 31 89 10, Telefaks 55 23 45 35

E-post: advokat@judicium.no

Kontaktperson: Adv. Leon Larsen

Advokatfirmaet Nidaros DA

Kjøpmannsgt. 19, 7013 Trondheim

Telefon 73 87 99 99. Telefaks 73 87 99 98

E-post: post@nidarosda.no

Kontaktperson: Adv. Bjørn M. Brauti

Advokatfirmaet MNA, Idar Hegsethtrø og Jostein Reinås

Postboks 260, 7501 Stjørdal

Telefon 74 83 43 60, Telefaks 74 83 43 61

E-post: firmapost@advokat-kontoret.no

Kontaktperson: Adv. Idar Hegsethtrø

Wold og Riise, Advokater MNA i kontorfelleskap

Toret2, 6413 Molde

Telefon 71 25 02 50, Telefaks 71 25 32 27

E-post: advokatene@wold-riise.no

Kontaktperson: Adv. Mads Jensen

Advokatfirmaet Norman & Co ANS

Huitfeldtsgt. 4, 0253 Oslo

Telefon 22 12 11 80, Telefaks 22 12 11 90

E-post: advokatfirmaet@norman-co.no

Kontaktperson: Adv. Kjell Inge Ambjørndalen

Advokatfirmaet Wangenstein, Wigemyr & Co DA

Vestre Sandgt. 32, Postboks 716, 4666 Kristiansand

Telefon 38 17 87 10, Telefaks 38 02 04 58

E-post: johan.gjesdahl@advokatgruppen.no

Kontaktperson: Adv. Johan F. Gjesdahl

Advokat Thomas Benestad

Edvart Stormsgt. 5, 0166 Oslo,

Postboks 6917 St. Olavs plass, 0130 Oslo

Telefon 22 98 99 46 (-40) / 99 41 45 04

E-post: benestad@advtt.no

Kontaktperson: Adv. Thomas Benestad

Advokatene Eva Drageset og Siren Preto

Strandgt. 18, 5013 Bergen

Telefon 55 90 85 80, Telefaks 55 90 85 81

E-post: post@drageset-preto.no

Kontaktperson: Siren Preto

ASKERADVOKATENE. Barfod, Bugge, Ryengen & Streng Ness

Smuget 1, 1383 Asker, Postboks 84, 1301 Asker

Telefon 66 90 70 80, Telefaks 66 90 70 81

E-post: jb@askeradvokatene.no

ProJure Advokatfirmaet DA

Nedre Holmegate 30, Postboks 127 Stavanger

Telefon 51 85 84 00, Telefaks 51 85 84 01

E-post: stavanger@eurojuris.no

Kontaktperson: Anette Bull

Rettsjelper cand. Jur. Lars Haugen

Øvre Frognerlia 7, 3400 LIER

E-post: Iahauge3@online.no

Kontaktperson: Lars Haugen

Advokatene Foyn & Co

Nedre Slottsgate 15. 0157 Oslo

E-post: roger@foynadvokatene.no

kontaktperson: Roger Foyn

Yara Industrial AS

Avdeling Miljøapplikasjoner

Postboks 23 Haugenstua

0915 Oslo

E-post: michael.lehfeldt@yara.com

Kontaktperson: Avd.leder Michael Lehfeldt

Hanssen lover «bedre» arbeidsmiljølov

Av: **KJELL WERNER**
Kilde: dagsavisen.no

Arbeidsminister Bjarne Håkon Hanssen lover en løpende forbedring av arbeidsmiljøloven.

– Vi vil ha et løpende samspill med partene i arbeidslivet. Denne gangen retter vi oss til arbeidstakersiden, sier Bjarne Håkon Hanssen (Ap) til Avisenes Nyhetsbyrå (ANB).

Fredag sendte arbeidsministeren brev til LO, Unio, YS og Akademikerne med svar på hvilke lovendringer han nå har på gang.

Lov å sladre

I fjor høst gjorde de rødgrønne betydelige endringer på arbeidsmiljøloven i tråd med løftene som ble gitt i valgkampen. Hanssen lover ingen nye store runder, men varsler mer løpende endringer «vår som høst» gjennom hele fireårsperioden.

– Allerede om få uker legger vi fram forslag til å regulere både varsling og ytringsfrihet i arbeidsforhold, sier Hanssen til ANB. Forslaget vil omhandle mulighetene ansatte skal ha til å «sladre» til pressen eller politiet om kritikkverdige forhold.

Arbeidstiden

I fjor høst fikk regjeringen kritikk fra fagbevegelsen for at det ble lempet på overtidbestemmelsene for dem som har «en særlig uavhengig og ledende stilling». Sentio AS har nå fått i oppdrag å undersøke hvor mange arbeidstakere som er unntatt fra arbeidstidsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven fordi de har slike stillinger.

– Jeg vil på bakgrunn av undersøkelsen vurdere om det er behov for ytterligere oppfølging i samarbeid med partene, sier Hanssen.

Flere arbeidstakerorganisasjoner er også svært interessert i likebehandling av turnusarbeid. I dag jobber industriarbeidere kortere uker enn helsepersonell i turnus. Hanssen forteller at det er opprettet en arbeidsgruppe som skal

finne en felles definisjon av hva som er sammenlignbart turnusarbeid. Før sommeren får han svar på om partene kan bli enige.

Helsetjenesten

Arbeidsministeren er også opptatt av å forbedre bedriftshelsetjenesten.

– Vi er helt enig med arbeidstakerne organisasjoner om at her må det gjøres ting. Vi må sette fokus på bedriftshelsetjenesten slik at kvaliteten på dette arbeidet kan bli bedre, sier Hanssen.

Regjeringen setter i gang et prosjekt for å vurdere bedriftshelsetjenestens rolle og ansvar. Her kan det bli aktuelt å stille spesielle krav til kvalitet eller innføre en godkjenningsordning.

Regjeringen har lovet å utrede om religiøse trossamfunn ikke lenger skal være unntatt fra forbudet mot diskriminering av homofil samlivsform ved ansettelser.

– Det er vanskelig å tidfeste når et eventuelt forslag fra regjeringen vil foreligge, sier Hanssen. (ANB)

Nye medlemmer

Syndrom ønsker alle nye medlemmer velkommen til Arbeidsmiljøskaddes Landsforening (A.L.F)

Oslo	16	Telemark	7	Sør-Trøndelag	6
Akershus	8	Aust-Agder	10	Nord-Trøndelag	7
Østfold	0	Vest-Agder	8	Nordland	1
Hedmark	2	Rogaland	2	Troms	2
Oppland	0	Hordaland	6	Finnmark	0
Buskerud	2	Møre og Romsdal	2		
Vestfold	2	Sogn og Fjordane	0	Totalt	81

Systemet som sviktet!

Bekymringsnotat vedrørende utredning av yrkesmiljøskadde i alle ledd.

Av Oddvar Myhre
– styremedlem i Vest-Agder lag av A.L.F

Journalist Valerie Kubens hadde onsdag 25.01.06 en artikkel i avisen Fædrelandsvennen under overskriften ” Seier for løsemiddelskadde”.

Artikkelen omtalte blant annet kjennelsen fra Statens Helsetilsyn – hvor Sykehuset Telemark fikk sterk kritikk for sin håndtering av pasienter etter brudd på Spesialisthelsetjenestelovens § 2-2, mens deres omstridte psykolog – som feilbehandlet de løsemiddelskadde – fikk en advarsel i henhold til Helsepersonellovens § 56.

Når så er sagt og forholdet er avdekket og stadfestet, forteller det kun halve historien og halve sannheten.

Følgelig er både sykehuset og psykologen kimen og opphavet til denne - både tragiske og katastrofale – skandale, som føyer seg inn i rekken av meritter, i så vel helseetat som trygdeetat. Men likevel burde systemet ha fanget opp signaler og ytringer som har forekommet i mange år.

Allerede for flere år siden reagerte Rikstrykdeverkets rådgivende spesialist i nevrologi – overlege Tormod Hagen på det han mente var gale diagnoser i løsemiddel-diagnostisering, og innrapporterte forholdet til sin oppdragsgiver Rikstrykdeverket, men uten gehør eller reaksjon fra den kanten.

Sykehuset Telemark. Foto: Jan Arne Dammen

Saken har i tillegg rullet frem og tilbake i Helsetilsynet i hele 8 år før kjennelsen endelig forelå fredag 20.01.06. I mellomtiden fortsatte masseproduksjonen av feilbehandlinger og utredninger ved Sykehuset Telemark – Arbeidsmedisinsk avd.

Alt basert på at ”standard diagnoser” og uttalelser som la til grunn at de fleste med mistanke om løsemiddelskade, endte opp med

en diagnose hvor angst, depresjon, panikkangst og andre psykiske lidelser var årsaken til pasientenes plager og helseproblemer.

Denne form for diagnostisering uten bruk av differensialdiagnostisering og uten noen form for reaksjoner fra arbeidsmedisinere er rett og slett ubegripelig.

Ut fra Sykehuset Telemarks egne tall dreier dette seg om mer enn

800 pasienter som er utredet og hvor mange av disse åpenbart er feildiagnostisert, og har i tillegg gjennomgått medikamentell behandling/feilmedisinering over langt tid med antidepressiva.

Psykologen har via spesialistklæringene som er kvalitetssikret av Sykehuset Telemarks arbeidsmedisinske avdeling, forordnet såkalte lykkepiller over en lav sko som skulle utskrives av primærhelsetjenesten etter spesialistforordning.

Det i seg selv – å bli påført/få seg tildelt – en feildiagnose er en både skremmende og uholdbar situasjon med store helsemessige og økonomiske konsekvenser, bl.a. er flere blitt nektet erstatning av forsikringsselskapene med henvisning til at deres lidelser ikke er av yrkesskade-/sykdomskarakter, men av psykiske årsaker.

Men bøygen for de fleste har nok allikevel vært feildiagnosen i kombinasjon med overhodet ikke å bli hørt eller lyttet til i systemet for øvrig, og i særlig grad må Trygdeetatens håndtering av sakene belyses.

Undertegnede, som selv er en av de mange som ble utredet ved Sykehuset Telemark, for flere år siden, har helt fra første dag reagert med vantro og forferdelse på uttalelser og påstander som ble uttrykt og brukt i vurderinger og yrkesmedisinsk journal. Og som var totalt ukjennelige i forhold til sak, historikk og person.

Både overlege og nevnte psykolog ble kontaktet og konfrontert med forholdene, uten gehør eller reaksjon.

Likelydende informasjon ble innrapportert til primærlege, trygdeetatens ledelse og fylkes-trygdeetatens ledelse, men også her ble argumentene overhørt og reaksjoner uteble.

Allerede på dette tidspunkt burde interne kontrollrutiner og kvalitetssikrings prosedyrer blitt iverksatt og effektivt.

Trygdeetaten har etter forvaltningslovens § 11-3 både ansvar og plikt til å belyse en sak så godt som mulig, men ved flere anledninger synes det å være avdekket grove feil, mangler og brudd på lovverket.

Ved å nekte eller la vær å innhente eller motta informasjon uttalelser og spesialistklæringer, synes det

beviselig at trygdeetaten med viten og vilje har eliminert grunnlaget for en helhetlig saksvurdering.

Uten i det hele tatt å ha møtt pasient/klient i trygdesaker, sitter allmennleger som rådgivere for trygdekontorene daglig og avgjør trygdesaker, og fortar således vurderinger som ofte er tuftet på manglende opplysninger og på faktafeil. I tillegg overprøves jevnlig uttalelser og spesialistklæringer fra medisinske eksperter som nevrologer og yrkesmedisinere.

En sak kan også versere mellom trygdekontor og fylkestrygdekontor i flere år, uten at saken tilføres nye momenter

Forts. neste side

Har jeg krav på erstatning? Utvalgt samarbeidspartner for A.L.F.

personskaade
trafikkskaade
yrkesskaade
pasientskaade
forsikringsrett
bolig- og eiendomsrett
arbeidsrett
barnerett/-vern
arve- og familierett
alminnelig praksis

Trenger du hjelp i den forbindelse, ta kontakt med vårt kontor for en uforpliktende samtale!

I de fleste tilfeller vil du ha krav på full eller delvis dekning av advokatutgifter fra forsikringsselskap eller andre rettskjøpsordninger.

55 90 85 80
Faks 55 90 85 81

E-post: post@drageset-preto.no
www.drageset-preto.no
Kroepeliengården
Strandgaten 18, 5013 Bergen
Advokatfullmektig Erik Johan Mjelde

Advokatene
Eva Drageset & Siren Preto ANS
Medlemmer av Den Norske Advokatforening
Medlemmer av Den Norske Advokatforening

Forts. fra side 21

Således opplever mange syke og skadede mennesker, etter å ha møtt veggen i arbeidslivet, å ende opp som kasteballer i et trygdesystem, hvor den enkelte føler seg totalt uten rettigheter.

Det er svært mange som har opplevd å kjempe en ensom og innbitt kamp mot et system som føles direkte truende mot vår oppfatning av rettferdighet og rettsikkerhet

Dessverre er en årelang og til dels arrogant og uforståelig saksbehandling med på å forverre tilstanden og livskvaliteten for svært mange mennesker, og fører således til store psykiske belastninger, i tillegg til allerede påførte sykdommer og skader.

Tilbakemeldinger i denne sammenheng, forteller om mange både personlige og familiære tragedier. Utfallet av dette har ofte resultert i at ekteskap og hele familier er gått i oppløsning og sågar har noen ikke orket kampen og belastningen dette har medført og har derfor tatt sitt eget liv.

Nordsjødykkersaken har alle likhetstrekk i forhold til utredning og behandling av mennesker med organisk og kjemisk yrkesskade.

I denne saken har motstand og uforstand i helse- og trygdesystemet, i tillegg til at staten har tilbakeholdt informasjon og dokumentasjon og operatørselskaper har hemmeligholdt og hemmeligstemplet medisinske analyser og utredninger, ført til enorme lidelser.

I skrivende stund er en annen arbeidsmiljøeksponert tragedie under opprulling innen offshorevirksomheten, og med helt klare likhetstrekk i skader og problemer som for kjemisk og organisk løsemiddelskade.

Dette dreier seg om langt over 100 mennesker hvor det nå dokumenteres meget store helsemessige problemer, som store hudplager, nedsatt førlighet, hukommelsesproblemer, intoleranse for lyd, lys og kjemiske produkter, vanskelig for innlæring, allergi, pustevansker, lav terskel for aggresjon i tillegg til at et urovekkende antall mennesker har fått kreft og også at 34-35 dødsfall regnes som relatert til påvirkning.

Fellesnevner for samtlige er at de har arbeidet på ulike oljerelevante installasjoner i Nordsjøen.

Advokat Kjell Inge Ambjørndalen i advokatfirmaet Norman & Co har i 5 måneder gjentatte ganger bedt bl.a. Conoco Phillips – som er en av operatørene i Nordsjøen – om å få tilsendt dokumentasjon på produkter og kjemikalier som mistenkes å være helseskadelige, og som de syke oljearbeiderne har vært eksponert for, uten gehør eller tilbakemelding fra firmaet.

Således sitter oljegiganten Conoco Phillips på dokumentasjoner som kan være livsviktig for å belyse og diagnostisere skadde personer – uten å ha noe ønske om å være til hjelp for sine egne medarbeidere.

Disse medarbeidere har vært med på å skape enorme verdier for selskapene og ikke minst for samfunnet, og befinner seg i dag

ADVOKATFIRMA **Utvalgt samarbeidspartner for A.L.F**

Wangensteen, Wigemyr & Co DA

Firmaet er blant de største advokatfirmaer på Sørlandet. Våre 10 erfarne advokater yter bistand innenfor de fleste rettsområder:

Alminnelig forretningsjus * Fast eiendoms rettsforhold
Odelsrett * Bygge- og reguleringsaker * Bobehandling
Erstatningsrett-personskade * Yrkesskader/sykdommer
Forsikringsrett * Trygderett * Strafferett * Arbeidsrett
Skatte- og avgiftsrett * Familie, arv og skifte

Våre advokater:

* Reidar Wangenstein	* Johan F. Gjesdahl
* Helge Wigemyr	* Ivar Sveen
* Erik Eriksen	* Bjørgulv Rygnestad
* Yngve Andersen	* Anita Jarvoll Hekneby
* Kai Knudsen	* Erik Ottemo

Telefon 38 17 87 10 – Faks 38 02 04 58

Vestre Strandgt. 32, pb. 716, 4666 Kristiansand

ADVOKAT GRUPPEN
SAMARBEIDENDE ADVOKATER
TØNSBERG-SKIEN-ARENDAL-KRISTIANSAND-LISTA

i en tragisk situasjon, hvor de har fått sin helse og sine liv ødelagt, hvor verken deres arbeidsgivere eller storsamfunnet ser ut til å ha interesse for å ordne opp i dette.

Kravet til rette myndigheter og etater om å effektivere egne lovpålagte forpliktelser, samt vise evne og vilje til å ordne opp i disse problemene, synes å være total fraværende.

Foruten å tilbakeholde dokumenter og informasjon har Conoco Phillips sammen med Statoil og Esso nektet å delta i utredningsprosjekt vedrørende stoffet Benzen i regi av Universitetet i Bergen, samtidig som oljebransjen har trenert Kreftregisterets prosjekt om kreftfaren offshore i 6 år.

Det virker som om det foregår et kynisk spill med menneskeliv og menneskelige tragedier – med myndighetenes stilltiende godkjennelse.

At så store firmaer med behov for faglig dyktige og lojale medarbeidere tør sende slike signaler som dette innebærer – til sine ansatte – er komplett uforståelig.

I forbindelse med utredning og trygdebehandling av saker som er relatert til yrkesskade/yrkessykdommer på grunn av arbeidsmiljøpåvirkning finnes det et stort antall mennesker som har mistet tiltroen til systemet og troen på samfunnets vilje til å yte disse en rettferdig behandling.

En av hovedintensjonene i trygdelovgivning skal jo være å yte en lovhjemlet og sosialt rettferdig behandling av mennesker som

på grunn av skade, sykdom eller annen lyte, faller ut av arbeidsmarkedet.

Istedenfor oppfatter de fleste at trygde- og helsemyndighetene er en ny barriere som må bekjempes.

Etter å ha blitt alvorlig syk – med alle de problemer dette medfører – skal man i tillegg prosedere sin egen sak mot spesialister, profesjonelle saksbehandlere og helsepersonell og sist men ikke minst – et forsikringssystem som ikke sparer på noen midler for å forhindre utbetaling av lovpålagte erstatninger.

I etterkant og i tråd med denne beskrivelse, må man derfor ha lov til å stille følgende spørsmål:

Er denne handlingen og håndteringen av en slik art og karakter, at den kan beskrives som et korrumpert samspill mellom forskjellige aktører, og i tilfelle – kan den spores til kameraderi, kollegial beskyttelse eller sågar politisk styrte pålegg og direktiver?

**Jeg bare spør –
Hvordan kunne det skje?
Hvor ligger ansvaret?**

Et enstemmig styre i Arbeidsmiljøskaddes Landsforening – avd. Vest Agder og A.L.F.s hovedstyre står bak kravet om en fullstendig gjennomgang og evaluering av det som synes å være en tvilsom håndtering av utredninger og saksbehandling i forbindelse med yrkessykdom/skader.

**Redaksjonen har
tidsfrister som vi må
forholde oss til slik
at du skal få bladet til
annonsert tid.**

**Nummer 3 skal være ute
hos leserne i september,
uke 39.**

**Vi må ha eksterne bidrag
4 uker før dette, senest
uke 34.**

Red.

**Til våre
medlemmer!**

**Benytt våre annonsører
for de støtter oss!**

Renseanlegg

Man venner seg til de fleste sykdommer. Jeg ble vant med at jeg hver dag måtte løpe som en gal for å unngå å gjøre det i buksa. Jeg ble vant med at jeg 1 til 2 ganger i måneden ble liggende/sittende med feber, oppkast og kontinuerlig diaré.

Av Stig Sjølstad

Jeg begynte å arbeide som driftsoperatør på Høvringen Renseanlegg oktober 2004. Min arbeidsoppgave var å bistå med daglig drift av renseanlegg, samt drift og vedlikehold av tilhørende pumpestasjoner.

Allerede etter noen dager på jobb ble jeg syk. Da fikk jeg diaré, feber og oppkast. Da satt jeg nesten kontinuerlig på toalett i tre dager, med noe bedring den tredje dagen. Fire uker senere ble jeg igjen syk på samme måte – og når jeg ble frisk ble samboeren min syk.

Jeg husker ikke om jeg øyeblikkelig/eller gradvis ble dårligere i magen. Jeg ble også veldig sliten, måtte sove mye, og fikk hodeverk om jeg måtte konsentrere meg mye. Når jeg måtte på do, hadde jeg aldri mer enn 1 minutt på meg. Noe som gjorde det vanskelig å dra ut på byen, kino, handleter og selvfølgelig litt flaut å besøke venner.

Men det at også min samboer ofte ble syk, ble jeg aldri vant med. Uansett hvor godt jeg vasket og skrubbet kropp og klær, så var det alltid noen bakterier med meg

hjem. Uansett hvor mange ganger jeg vasket håret så stinket det alltid dritt av det.

Blant de ansatte, ble det sagt at man ble ”immun” etter en 3-6 måneders tid.

Og det stemmer nok godt, for sykefraværet var svært lavt.

De som jobber i kloakkbransjen er jo konstant i nærkontakt med bakterier fra alle slags mennesker og fabrikker, så de får nok et sterkt og motstandsdyktig immunforsvar.

Men jeg vet at selv om de har blitt immune, så har de alle sammen en ødelagt tarm, om de også har fått hukommelsesproblemer, det vet jeg ikke. Om de alltid har vært så temperamentsfulle eller om det er pga H₂S eller noe annet, vet jeg naturlig nok heller ikke.

Og hvordan er det med den nære familie til de som jobber der, for ikke å snakke om de med små barn? Men jeg kan godt tenke meg at de kanskje ikke klarer å bygge opp et like sterkt immunforsvar.

Jeg ble aldri immun, etter nesten ett år så var jeg hos bedriftshelsetjenesten, og da snakket vi om problemet mitt. Hun kunne fortelle meg at det var noen som aldri ble ”immune” mot all den bakteriefloraen som befinner seg på kloakknett.

Jeg sluttet da i min jobb – noe som må ha vært det lureste jeg noen gang har gjort.

Det var egentlig først da jeg merket hvor ubehagelig jeg hadde hatt det. Jeg kunne begynne å gjøre ting igjen. Jeg slapp å bekymre meg for at jeg til en hver tid måtte befinne meg i ett minutts radius unna et tilgjengelig toalett.

Og det var en helt ubeskrivelig god følelse, det var som å slippe fri. Og ikke minst, jeg slapp å ha så utrolig dårlig samvittighet for at min samboer ble syk støtt og stadig.

Fremdeles er jeg ikke helt god i magen, og det er ikke sikkert at jeg noen gang blir det, så noen varige men har jeg nok fått.

Om dette problemet blir bedre av YARA sitt produkt det kan man jo håpe. Personlig så har jeg ikke noe grunnlag til å mene hverken det ene eller andre om akkurat det, men om det finnes/eller om man kan skaffe erfaringer som tyder på at det hjelper på helsen til de ansatte og deres familie, så håper jeg virkelig at hver eneste kommune i dette landet vil bruke det.

Se artikkel på side 17 som omtaler H₂S. Red.

Noen som kjenner seg igjen?

Nylig fikk jeg den populære diagnosen "Korttidsminnet helt fraværende" igjen. Stort sett er dagene like, men det er enkelte dager som er ekstra ille.

Slik er symptomene:

Jeg bestemte meg for å vaske bilen. Da jeg begynte å gå mot garasjen oppdaget jeg posten på bordet i gangen. Jeg burde kikke gjennom posten før jeg vasker bilen, sa jeg til meg selv. Jeg la bilnøklene på bordet, reklamen i papirkorga under bordet og la merke til at papirkorga var full. Jeg la derfor regningene tilbake på bordet og bestemte meg for å tømme papirkorga først.

Ettersom jeg tross alt går forbi postkassen på veien for å tømme papirkorga kan jeg like godt betale regningene først. Jeg ser at lommeboken med bankkortet ikke ligger på bordet, men den tror jeg ligger på skrivebordet på kontoret, så jeg går inn på kontoret, der jeg finner en drikkekartong juice som jeg har begynt å drikke av. Jeg skal begynne å lete etter lommeboka mi, men først må

jeg sette vekk juicen så jeg ikke søler ut over skrivebordet. Juicen begynner å bli varm, og bør settes i kjøleskapet. På vei til kjøkkenet for å sette juicen i kjøleskapet, får jeg øye på en vase med blomster som står på benken. Blomstene behøver vann, så jeg setter fra meg juicen på bordet og får øye på lesebrillene mine som jeg har lett etter hele morgenen, de ligger på benken. Det er best at jeg legger dem tilbake på skrivebordet mitt, men først skal jeg vanne blomstene. Jeg legger fra meg brillene på oppvaskbenken og fyller en kanne med vann da jeg plutselig får øye på fjernkontrollen til Tv-en. Noen har lagt den på kjøkkenbordet.

I kveld når vi skal se på TV så kommer vi til å lete etter fjernkontrollen, men ingen kommer til å huske at den ligger på kjøkkenbordet. Jeg burde legge den tilbake på stua, men først skal jeg vanne blomstene. Jeg tømmer litt vann på blomstene, men det meste havner på gulvet.

Jeg legger fjernkontrollen tilbake på bordet for å gå og hente noe papir å tørke opp vannet med. Etterpå går jeg tilbake til gangen for å prøve å komme på hva det var jeg hadde planer om å gjøre. Når dagen er slutt er bilen fremdeles ikke vasket, regningene er ikke betalt, det står en flaske med varm juice på benken, blomstene er ikke vannet, og fortsatt har jeg ikke funnet lommeboken min heller, jeg kan ikke finne Tv-ens fjernkontroll, jeg kan ikke finne brillene mine og jeg har ingen anelse om hvor bilnøklene har blitt av. Jeg prøver å skjønne hvorfor ingenting har blitt gjort i dag, det er utrolig fordi jeg vet at jeg har vært opptatt hele dagen og jeg er helt UTSLITT!

Kilde: Ukjent

Retten til fleksibel arbeidstid

Kilde: Arbeidstilsynet

Hva er fleksibel arbeidstid?

Med "fleksibel arbeidstid" menes forskjellige former for fleksibel organisering av arbeidstiden. Etter den nye arbeidsmiljøloven har alle arbeidstakere lovfestet rett til fleksibel arbeidstid. Hensikten er å imøtekomme arbeidstakernes ønske om større innflytelse over egen arbeidstid.

Avtale om fleksitid vil være én form for fleksibel arbeidstid. Ordningen gir arbeidstakeren mulighet til selv å avgjøre når på dagen arbeidstiden skal legges, innenfor visse rammer. Fleksitid kan også innebære at arbeidstakerne kan innarbeide ekstra arbeidstid som så kan avspaseres på et senere tidspunkt, i samråd med arbeidsgiver.

Fleksibel arbeidstid kan også være en avtale om gjennomsnittsberegning som gjør det mulig for arbeidstakeren å arbeide mer i deler av året, for så å ha mer fri i andre perioder.

Begrepet fleksibel arbeidstid omfatter også andre former for fleksibilitet i tilknytning til arbeidstiden. Det vil være opp til arbeidsgiver og arbeidstaker i felleskap å avklare hva som skal ligge i begrepet.

Vesentlig ulempe for virksomheten

Arbeidstakers rett til fleksibel arbeidstid er betinget av at det kan gjennomføres uten vesentlig ulempe for virksomheten.

Hva som vil være å anse som en "vesentlig ulempe" vil avhenge av en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. I en del virksomheter vil det være vanskelig å gjennomføre fleksibel arbeidstid, for eksempel i tjenesteytende virksomhet hvor de ansatte må være tilstede av hensyn til brukerne.

Kravet til vesentlig ulempe innebærer imidlertid at det ikke er nok å påvise en generell ulempe. Ulempene må være forholdsvis betydelige for at arbeidstaker skal kunne nektes fleksibel arbeidstid

og det er i utgangspunktet opp til arbeidsgiver å påvise at slik vesentlig ulempe foreligger. Arbeidsgiver er under enhver omstendighet forpliktet til å forsøke å legge forholdene til rette slik at ulempene blir minst mulig.

Flere ulike fleksible arbeidstids-systemer vil kunne utgjøre en vesentlig ulempe slik at nye systemer må tilpasses de eksisterende for å kunne være akseptable. Dersom det allerede er etablert en kollektiv arbeidstidsordning i virksomheten, vil normalt også arbeidstakers behov for en individuelt tilpasset arbeidstidsordning være redusert. Arbeidstaker vil imidlertid også i slike tilfeller kunne ha rett til en individuelt tilpasset arbeidstidsordning, dersom denne kan gjennomføres uten vesentlig ulempe for virksomheten.

Fremgangsmåte

Arbeidstakere som ønsker fleksibel arbeidstid, må ta dette opp med arbeidsgiver, enten muntlig eller skriftlig.

Avtale om fleksibel arbeidstid skal fremgå av den skriftlige arbeidsavtalen.

Ved utarbeidelse og endringer i arbeidsavtalen har arbeidstaker rett til å la seg bistå av en tillitsvalgt eller annen representant.

Twisteløsning

Hvis arbeidsgiver og arbeidstaker er uenige om hvorvidt det foreligger rett til fleksibel arbeidstid, kan tvisten bringes inn for en egen tvisteløsningsnemnd. Fristen for å bringe saken inn for tvisteløsningsnemnda er fire uker etter at arbeidsgiver avslø kravet fra arbeidstaker.

Advokatfirmaet Pedersen, Reier & Co AS

Advokat Ronald Pedersen
ronald.pedersen@apj.no

Advokat Stein Olsvik
stein.olsvik@apj.no

Advokat Espen Seeberg
espen.seeberg@apj.no

Advokat Tommy Dilling
tommy.dilling@apj.no

Vi har spesialisert oss på arbeidsrett, trafikkskader, yrkesskader og pasientskader.

Postadresser:

C. J. Hambros plass 2 C, 2. etg., OSLO • Tlf 22 99 60 58
Postboks 1064 Jeløy, 1510 MOSS • Tlf 69 27 85 00 • Faks 69 27 85 20
E-post: advokatene@apj.no • Internett: www.apj.no

Piken fra dalen i Brevik

Hvor stille du går med dine blåveis så kjær, i din gode hånd. Du kommer så traskende med dine fine blåveis i din lille barndomshånd. Den lille piken kommer så smilende og øm og banker på dem gamle medmenneskers dør. Og spør om dem vil ha blåveispikens blomster. Dem gamle sier: Det var god og søt lita jente som ville glede dem gamle mennesker her på jord.

Det kom en gang en liten pike med blåveis til de gamle.

For å glede gamle mennesker inn i sin gode stuve.

En gang for lenge siden i sin barndomstid i 1956 i vårt samfunn.

Gullveig Gulliksen

Utvalgt samarbeids-
partner for A.L.F

15 års praksis innen:

- Erstatning
- Trafikkskader/yrkesskader
- Forsikring/trygd
- Arbeidsrett/mobbesaker
- Pasientskader
- Fast eiendom
- Ekspropriasjon

§ Askeradvokatene
**JØRGEN BUGGE &
JOHS. STRENGE NÆSS**
M.N.A. i kontorfellesskap

Smuget 1 - postboks 84 - 1371 Asker
Telefon 66 90 70 80 - Faks 66 90 70 81
E-post: jb@askeradvokatene.no

Utvalgt samarbeidspartner for A.L.F

ADVOKATFIRMAET

JUDICIUM DA

LEON LARSEN • NILS E. TANGEDAL • GUNNAR NÆSS
KJELL RUTLEDAL • HELGE POSNER • LASSE SOLBERG

MEDLEMMER AV DEN NORSKE ADVOKATFORENING

Vårt firma har mange års erfaring med personskadesaker, yrkesskader og yrkessykdommer/miljøskader.

Vi står til tjeneste og gir en første gangs konsultasjon gratis.

Ring og spør etter Helge Posner, Leon Larsen eller Gunnar Næss.

Strandgaten 1, Postboks 764 Sentrum
5807 BERGEN

E-post: advokat@judicium.no

Tlf. 55 31 89 10

Faks 55 23 45 35

Nytt handlingsorientert styre i A.L.F Oslo

Fra venstre bak: Leder Geir Werner, varamedlem Dag Danielsen, styremedlem Roger Foyen. Foran: Varamedlem Carlos Alvarado og styremedlem Anne Larsen.

Arbeidsmiljøskaddes Landsforenings lokallag i Oslo avholdt sitt årsmøte 27.april i Norges Handikapforbunds lokaler og blant sakene som sto på dagsorden, var valg av helt nytt styre med unntak av et styremedlem som tok gjenvalg. I etterkant av årsmøtet var det naturlig å be om et intervju med den nyvalgte lederen, Geir Werner, slik at våre medlemmer i Osloregionen blir oppdatert på hvilke aktiviteter og prosjekter som er planlagt.

Tekst og foto: Oddvar Petersen

Hvordan blir det å ta over roret i A.L.F Oslo?

Det er helt klart at det står store utfordringer i kø for å få ting i riktig gjenge igjen etter å ha opplevd flere år med liten aktivitet og dårlig ledelse. Men jeg har ambisjoner om å legge

opp til interessante og nyttige aktiviteter slik at A.L.F Oslo blir en forening hvor medlemmene føler tilhørighet til og vil trives med.

Hvilke oppgaver ser du som viktige for styret fremover?

Det nye styret ønsker at man i større grad skal arbeide med prosjekter. Prosjekter som er viktige

for å bedre rettssikkerheten for yrkesskadde, samt å formidle kunnskap omkring den vanskelige situasjonen for de som pådrar seg yrkesskader og sykdommer. Likeledes er det viktig å holde fokus på de pårørende. De pårørende er en gruppe som ofte har det vanskelig og i mange tilfeller ønsker å ha samhörighet med andre i samme situasjon. Det skal vi gjøre noe med. Det vil bli startet en egen interessegruppe for pårørende om ikke lenge.

Av andre interessante prosjekter vil jeg nevne kartlegging av yrkesaktive med innvandrerbakgrunn og deres kunnskaper om plikter

Anne Larsen brenner for en egen gruppe for de pårørende. Det er mange som har fått en vanskelig hverdag.

og rettigheter i forbindelse med yrkesutøvelse. Oversettelse av "Veiviseren" vår til flere språk vil inngå som en viktig del av dette. Likeså er det viktig å videreføre samarbeid med Oslo kommune, som for eksempel et tettere samarbeid med bydelsadministrasjonene. A.L.F Oslo ønsker også et tettere samarbeid med hovedstyret i spesielle prinsipielle spørsmål, som for eksempel fosterskader relatert til kjemisk påvirkning. Vi vil invitere medlemmene til å delta i prosjektgrupper, et såkalt fremtidsverksted, hvis noen har ønske om det. Det er jo viktig å opprettholde en viss aktivitet om man har blitt syk og ikke lengre er i stand til å delta i yrkeslivet.

Du nevnte innledningsvis om dårlig ledelse i det tidligere styret. Hvordan har dere nå tenkt å forbedre dette?

Etter de forrige styrenes nedbygging og utarming av lokallaget vil vi nå konsentrere oss for et mer aktivt og målrettet arbeid.

Det er en ting som er viktig å ha i tankene hele tiden, og det er at

styret skal **lede lokallaget, ikke eie det**. Det er derfor vi ønsker at de medlemmene som har lyst, skal kunne delta i lokallagsarbeid i form av forskjellige prosjektgrupper eller andre meningsfylte aktiviteter som for eksempel kafètreff, teateraftener eller turer. Man skal ikke være nødt til å være valgt til tillitsverv for å gjøre noe for for-

eningen. Det blir sikkert mange gode ideer som vil se dagens lys og som vil skape et større engasjement blant medlemmene våre. Det sendes ut i disse dager invitasjoner til flere aktiviteter som styret allerede har vedtatt og som vi håper blir godt mottatt.

Medlemsmassen er ikke på høyde med det man skulle forvente?

Det er riktig. Ut fra våre meninger burde medlemstallet i Oslo ha vært mangedoblet for lenge siden. Det har vel manglet initiativ til å ta fatt i arbeidet med medlemsverving. Vi må ikke glemme at profilering av A.L.F som interesseorganisasjon er et viktig tiltak for hele landsforeningen. Det er viktig at flest mulige får vite om oss og hva vi kan bistå med. Vi vil selvfølgelig følge opp. Her er "Veiviser" et glimrende redskap. I tillegg får vi snart en flott vervebrosjyre fra trykkeriet. Jeg håper at vi kan mangedoble medlemstall i løpet av neste år, og det er ikke urealistisk, sier Geir Werner til slutt.

Geir Werner har mangeårig erfaring fra lokalpolitikken i Oslo, blant annet som leder av bydelsutvalget i bydel Gamle Oslo.

Møre og Romsdal lag av A.L.F er 18 år i jubileumsåret

Av Frode Steen Gunstensen

Tidligere i vår da jeg skulle se igjennom kasser av gamle LFFL-papirer, fant jeg protokollen fra lagets oppstart. Vårt lag ble stiftet 25.10.88 og jeg vil referere til det første dokumentet i protokollen.

Møre og Romsdal fylkeslag av NHF arrangerte 25.10.88 et informasjonsmøte med bakgrunn i at det ved tidligere konferanser hadde vært gitt uttrykk for ønske om å stifte eget lag for løsemiddelskadde. Løsemiddelskadde fra hele fylket var inviterte og det møtte til sammen 31 personer.

Fylkessekretær Inger R. Bloch orienterte om hva som hittil hadde blitt gjort for løsemiddelskadde i vårt fylke og at det da var registrert 64 medlemmer. Fra fylkeslagets side ble det foreslått å stifte ett lag som ville bli regne som et vanlig lokallag under fylkeslaget. Oddbjørn Nilsen orienterte om Landsforening for løsemiddel-

skadde og om lag som var blitt stiftet og om lag som skulle stiftes.

Følgende ble vedtatt:

1. Vedtak om å opprette eget lag for løsemiddelskadde.
2. Navn på laget ble Møre og Romsdal lag av LFFL.
3. Valg av interimsstyre:
Leder Tommy Siems, Kristiansund,
Aud Baade, Ålesund
Erling Knutsen,
Kristiansund,

Aksel Sivertsen, Molde
Tore Eliassen, Ørsta
Vara:
Randi Strøm, Ålesund

Første konstituerte styremøte ble avholdt på fylkeslagets kontor i Molde 30. November 1988.

Dagens styre i Møre og Romsdal lag av A.L.F vil med dette sende en hilsen og takk til det første styret og alle de som har hatt tillitsverv i laget.

Tegn abonnement på SYNDROM

Tidskrift for Arbeidsmiljøskaddes Landsforening (A.L.F)

Navn _____

Adresse _____

Postnr/-sted _____

Fire nummer i året. Abonnementspris kr 250,- pr. år.
Sendes A.L.F, Postboks 9217 Grønland, 0134 Oslo

A.L.F. Buskerud fortsatt tenåring

Det var på slutten av 1987 de første grep ble tatt for å starte opp et fylkeslag i Buskerud for Landsforeningen for Løsemiddelskadde, LFFL. Et interimsstyre ledet av formann i Drammen Grafisk, Olav Boye, Arne Ødegård, Gunnar Bach, Ivar Uglum og Willy Gewalt la grunnlaget for foreningen.

Tekst og foto: Jan Arne Dammen

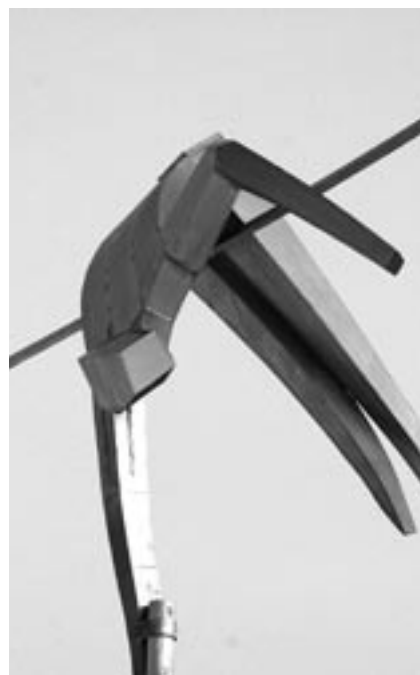
Interimsstyret jobbet fram et forslag til vedtekter og de sendte ut en invitasjon til enkeltpersoner, organisasjoner, fagforeninger, klubber og til faglige samorganisasjoner. De fagforeninger som hadde medlemmer som jobbet med løsemidler ble spesielt oppfordret til å sende representanter til stiftelsesmøte. Samtidig oppfordret de organisasjonene til å melde seg inn og støtte foreningens arbeid.

Og tirsdag 12. januar 1988 var dagen da lokallaget så dagens lys, forløsningen skjedde på Folkets Hus i Drammen med 28 interesserte tilstede. Som foreningens første leder ble Arne Ødegård valgt, et verv han skulle inneha i mange år. På laget fikk han med seg Atle Gregussen, Gunnar Bach, Jan Erik Edvinsen, Ingeborg Løvberg, Willy Gewalt og Olav Boye.

Foreningen ville satse på informasjonsarbeide blant løsemiddelbrukere og skadde, de ville også prøve å få en yrkesmedi-

sinsk avdelingen til sykehuset i Drammen. De hadde som mål også å gi opplysninger om denne lange og vanskelige veien for å få stadfestet at helseproblemene for de løsemiddelskadde hadde sitt utgangspunkt i arbeidsforholdene. Mange løsemiddelskadde gav opp på denne lange og ensomme veien. Foreningen ble en støtte for mange løsemiddelskadde og deres familier, og mange har fått en hjelpende hånd gjennom disse årene.

- Jeg kan for egen regning si at jeg hadde ikke vært der jeg er i dag uten foreningen. Det å møte andre i samme situasjon, som forsto hva du pratet om, har betydd veldig mye for meg og mange andre. Etter starten i 1988 med ca 30 medlemmer har medlemstallet økt gradvis. Da laget feiret sitt 10-årsjubileum i 1998 var det ca 80 medlemmer og i dag 2006 er vi over 100 medlemmer. Medlemstallet har vært nokså stabilt i lagets levetid. Vi kunne vært mye større enn det er i dag, men det er en kjensgjerning at noen har meldt seg inn, fått hjelp og så meldt seg ut igjen. Eller rett og slett bare

Noen hindre er passert, men mange står igjen.

unnlater å betale medlemskontingenten, og det er vel bare slik samfunnet er blitt.

La oss ikke dvele med de som ikke vil være med, men konsentrere oss om de som er med. A.L.F. Buskerud fortsetter med sine populære kafémøter, medlemsmøter, seminarer og vil så godt vi kan bistå den enkelte og dens familie med å få en bedre hverdag.

Vi gratulerer Landsforeningen med godt arbeid gjennom 20 år!

Likemannsbåten

Likemannsbåten kaller igjen! Alle mann om bord, vi legger nå ut på sommerturen. Hvor den går, vet vi ikke, hvor mange vi blir vet vi heller ikke. Men en ting er sikkert, det er alltid plass til en til! Velkommen om bord.

Her i Trondheim er det vår det ene øyeblikket, hustrig det andre, men bakom ligger forventningen og gleden over at det snart blir sommer. Måtte den bare bli bra for oss alle.

Vi skal til å starte arbeidet med å lage malen til en praktisk arbeidsbok for likemenn, det er mange måter å drive likemannsarbeidet på, og nå skal vi prøve å få samlet alle gode tanker, ideer og måter i en og samme bok.

Likemannsmidlene er fordelt til de fire foreningene som hadde søkt, det ble 2.500 kroner til hvert lag.

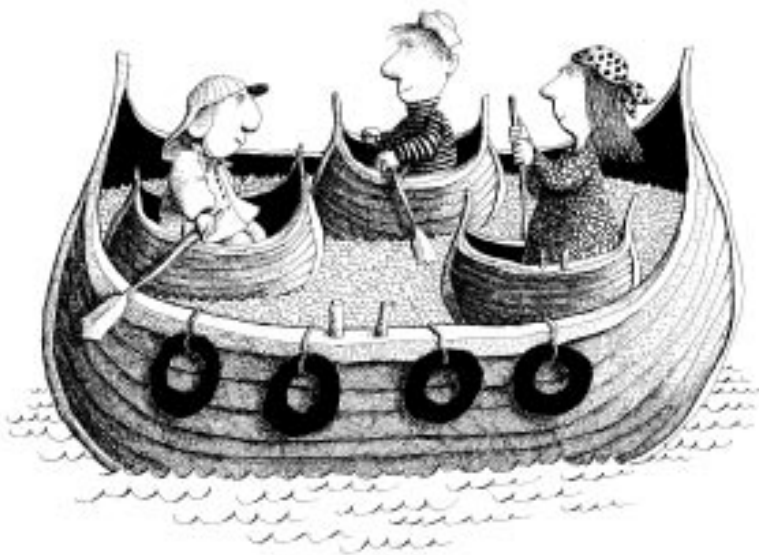
De kommer til utbetaling ut på høsten en gang.

Likemann og likemannsarbeid høres kanskje noe fremmed ut i første omgang, før man får innblikk i hva begrepet faktisk innebærer. En likemannsarbeider er en påle for de nye som kommer inn i foreningen, de yter hjelp, bistand i ulike sammenhenger, er en kontaktperson, og ikke minst en samtalepartner, og en lytter.

Likemannsarbeidet er limet i foreningen, uten deres innsats ville foreningen være som en kråke-

bolle uten innmat, et fint skall, men ganske så tom.

Så, likemenn over det ganske land, trekk pusten dypt, rett ryggen og smil, dere har gjort en kjempeinnsats, og nå er det snart sommer og ferie! Velfortjent.

Hilsen Grete Lian

Utvalgt samarbeidspartner for A.L.F

ADVOKAT IDAR HEGSETHTRØ

ADVOKAT JOSTEIN REINÅS

ADVOKAT LIV GRØTTE

**PERSONSKADER • PASIENTSKADER • YRKESSKADER • ERSTATNINGSRETT
FORSIKRINGSOPPGJØR • BILJUSS • ALM.PRAKSIS • FRI RETTSHJELP**

TLF 74 83 43 60

E-post: firmapost@advokat-kontoret.no

Postboks 260

7501 Stjørdal

Årets lokallag - BUSKERUD LAG

Av Frode Steen Gunstensen

Buskerud lag av ALF er et lag med høy aktivitet, høy fokus på medlemservice og diagnose-/rettighetsarbeid. Da de avholdt sitt årsmøte møtte regionsleder Arnt – Einar Litsheim opp med en pris til laget som årets lokallag fra NHF. Prisen var pålydende 5000,-.

Blant mer enn 300 lokallag, har laget utmerket seg for god innsats vurdert etter kriterier som omfatter vervearbeid, interessepolitisk arbeid, medlemstiltak, samarbeid mellom flere lag og region, innsats ved landsdekkende aksjoner og lokal aksjon. I tillegg har det vært åpent for kreativitet i lokalt arbeid som er med på å styrke og

bygge opp under Norges Handikapforbunds sak.

Styret for Buskerud lag ser i 2006 slik ut: Leder Jan Arne Dammen, Jan Thomassen, Olav Olavsbråten, Inger-Lise Olavsbråten, Gunnar Lærum, Jan Sandholt, Nils Petter Berg, Kurt S. Pedersen og Sverre Heimsvik.

A.L.F sitt hovedstyre vil med dette stille seg i rekken av gratulanter og ønske laget lykke til med det fantastiske arbeide laget gjør for sine medlemmer.

Jan Arne Dammen

Hørt på genetikksseminaret i Stockholm II ...
"Et friskt menneske, er et menneske som ikke er undersøkt"

Oddvar P.

Hørt på genetikksseminaret i Stockholm I ...

"Livet er ikke et problem som skal løses, men et mysterium som skal oppleves".

Oddvar P.

NYE LEDERE

A.L.F har fått nye leder i tre lokallag, Oslo, Sør- og Nord-Trøndelag.

I Oslo er Geir Werner som også er styremedlem i hovedstyret valgt.

I Sør-Trøndelag er det tidligere hovedstyremedlem Unni Jensen som er valgt.

I Nord-Trøndelag er det Ketil Sundnes som er valgt. Ketil Sundnes er fhv. skipskaptein i rederiet Bergesen.

Syndrom gratulerer og ønsker lykke til med arbeidet fremover.

ARBEIDSMILJØSKADDES LANDSFORENING

Hvem er vi, hva gjør vi, hva vil vi ?

Arbeidsmiljøskaddes Landsforening (A.L.F) er en partipolitisk og religiøst uavhengig interesseorganisasjon for personer med sykdommer eller skader som har eller kan mistenkes å ha sammenheng med arbeidsmiljøforhold. Initiativet til foreningen ble tatt og styres av arbeidsmiljøskadde selv.

A.L.F skal fremstå som et ressursorgan i arbeidet med å forebygge og informere om løsemiddel- og andre arbeidsmiljøskader relatert til omgang med helseskadelige stoffer, og å gi opplysninger til de som vil vite mer om disse problemene.

A.L.F har likemannstilbud i alle lokallag. Likemannsarbeid går ut på at personer innen A.L.F, gjennom private samtaler, deler erfaringer med andre som har liten eller ingen kjennskap til problematikken rundt skader eller sykdommer ervervet i forbindelse med utøvelse av sitt yrke. Dette er en viktig del av arbeidet A.L.F gjør.

A.L.F søker alltid å ha et tett samarbeid med de offentlige myndigheter, fagforeninger, bedriftshelsetjenester, arbeidsgivere og verneombud.

A.L.F er tilsluttet Norges Handikapforbund og vi kan tilby de samme medlemsfordeler som andre NHF-medlemmer får.

A.L.F er landsomfattende med lokallag/kontakter i alle fylker.

A.L.F utgir et eget medlemsblad, «Syndrom». Bladet utgis 4 ganger per år og presenterer aktuelt stoff, nytt fra lokallagene og annen viktig informasjon.

A.L.F har et eget fagråd sammensatt av eksperter innenfor jus, psykologi, yrkeshygiene, arbeidsmedisin, trygdekompetanse og sosialt arbeid.

A.L.F skal foruten det å ivareta interessene til de med ervervete sykdommer og skader grunnet arbeidsmiljøet, også ivareta interessene til de pårørende.

A.L.F skal ivareta interessene til de som kan være utsatt for å bli påført sykdommer eller varige skader under utøvelse av sine yrker.

A.L.F skal arbeide for å bedre forholdene i forbindelse med diagnostiseringen av sykdommer og skader grunnet arbeidsmiljøet.

A.L.F skal drive informasjonsarbeid om skadevirkninger og konsekvenser, og hva en bør ta hensyn til for å unngå skader, for eksempel bruk av nødvendig og hensiktsmessig verneutstyr.

A.L.F skal arbeide for å opprette rehabiliteringstilbud for arbeidsmiljøskadde i Norge.

A.L.F skal markere foreningen i sammenhenger der risikoen for skader er stor.

Vårt arbeid bygger på at alle mennesker har samme grunnleggende behov og at alle mennesker er likeverdige. På bakgrunn av dette aksepterer vi ikke at sykdom eller skader skal resultere i økonomiske eller sosiale ulikheter.

Vi vil, bl.a. gjennom samtaler med pårørende, øke kunnskapen og forståelsen for de arbeidsmiljøskaddes problemer med å mestre hverdagen sosialt.

Vi vil gjennom vårt informasjonsarbeid og ved hjelp av våre erfaringer og kunnskaper øke motivasjonen hos yrkesutøvere og bedriftsledere til å arbeide aktivt for å bedre helse, miljø og sikkerhetsarbeidet i bedrifter hvor dette er nødvendig. Vi vil arrangere kurs og seminarer hvor helsepersonell, bedriftsledere, vernepersonell og yrkesutøvere kan delta.

JA, jeg ønsker å melde meg inn i Arbeidsmiljøskaddes Landsforening

Navn _____

Adresse _____

Postnr _____ Sted _____

Epostadr _____

- Løsemiddel-/kjemisk/annen arbeidsmiljøskade
 Husstandsmedlem/pårørende
 Interessesmedlem
 Ønsker opplysninger om kollektivt medlemskap

Sendes
i frankert
konvolutt.

**Arbeidsmiljøskaddes
Landsforening
Postboks 9217 Grønland
0134 OSLO**

Hva er løsemidler?

Løsemidler er væsker som løser opp faste stoffer. Løsemidlene vil under bruk gå over i damp eller gassform og trekkes ned i lungene via åndedrettet og føres videre ut i kroppen via blodbanen. Mange løsemidler har evnen til å trenge gjennom huden og føres videre rundt i kroppen. På grunn av halveringstiden blir organiske løsemidler lagret i kroppens fettvev og kan forvolde skade i hjerne og nervecellene. På grunn av sine kjemiske egenskaper kan de over tid skade sentralnervesystemet. De kan også skade slimhinner og indre organer som lever og nyrer.

Hva er Isocyanater?

Isocyanater er ikke et løsemiddel, men et kjemisk stoff som finnes i en hel rekke produkter som benyttes bl.a. i bil, møbel og bygningsbransjen. De som arbeider i bilbransjen, f. eks. med oppretting, billakkering og bilglass, kommer i kontakt med isocyanater gjennom kjemikalier, lim og lakkprodukter. Dessuten vet man at isocyanater frigjøres ved oppvarming. Dette er spesielt aktuelt ved sveising og annet mekanisk arbeid som utvikler varme og som foretas på lakkerte og andre behandlede flater. Det har lenge vært kjent at kontakt med isocyanater kan medføre akutte og kroniske helseskader, som for eksempel lunge- og hudsykdommer. Nyere forskning har vist at dette problemet sannsynligvis er mye mer omfattende enn man tidligere har trodd.

Hva er MCS? (Multi kjemisk overfølsomhet)

Mange yrkesaktive, som har fått ødelagt helsen på grunn av skadelig kjemisk påvirkning, har i tillegg utviklet MCS. Tilstanden kjennetegnes ved at de som rammes reagerer med sykdomssymptomer på kjemiske stoffer, selv i meget lave konsentrasjoner. Tilstanden opptrer relativt ofte sammen med andre helseskader, som for eksempel løsemiddelskader, astma og skader på slimhinner.

De som blir syke får symptomer fra flere organsystemer, oftest fra sentralnervesystemet og luftveiene. En del personer får i tillegg psykiske problemer, som kan skyldes virkninger av det kjemiske stoffet i seg selv, eller belastninger som følge av sykdommen.

Pårørende

Når en person blir utsatt for en skade relatert til bruk av helseskadelige stoffer, får dette store konsekvenser for familien. Det vil igjen gi seg utslag i den skaddes situasjon og kan i mange tilfeller medføre til psykiske belastninger for alle, i tillegg til sykdommen. Det er derfor viktig at de pårørende, sammen med den skadde, blir informert om hva en løsemiddelskade eller annen kjemisk helseskade innebærer, hvorfor den skadde har endret personlighet og hvordan en best skal takle en vanskelig familiær situasjon.

Mangel på slik kunnskap hos de pårørende skaper ofte unødige konflikter. Arbeidsmiljøskaddes Landsforening har som et av de viktigste formålene å tilrettelegge for en større forståelse og kunnskap omkring denne problematikken.

Vansker med å mestre aggressivitet er et sosialt handikap. For å skjule sine problemer med det er det vanlig at den skadde isolerer seg, og ofte er det ektefellen som må representere familien utad.

Med andre ord får den skadde ofte stadig færre kontakter med andre, og blir mer og mer avhengig av sin ektefelle og øvrige familie.

Løsemiddel- og andre kjemiske helseskader kan i mange tilfeller ikke helbredes, men man kan lære seg å leve med dem.

MEDLEMSFORDELER

Som hovedmedlem i Arbeidsmiljøskaddes Landsforening (A.L.F) er du i tillegg fullverdig medlem i Norges Handikapforbund. Du får en rekke gode, nyttige og varierte medlemstilbud både igjennom A.L.F og NHF. Medlemskontigenten må være betalt for å kunne benytte seg av medlemsfordelene.

Råd og veiledningstjeneste.
Rettighetsinformasjon.

Rabattordninger på: Bensin, hotell-
opphold, feriereiser og bilutleie.

Bli medlem nå!

Gunstige forsikringsordninger.
Medlemskap i NAF til redusert pris.

NHFs feriehytte m/anneks kan
leies til svært gunstige priser.

Medlemskontigent per 1.1.2003

Kr 270,- for hovedmedlemmer/interessemedlemmer

Kr 135,- for husstandsmedlemmer

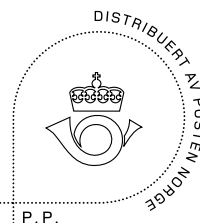
ISSN 0802-6092

Returadresse:

Arbeidsmiljøskaddes
Landsforening
Postboks 9217 Grønland
0134 OSLO

B

NORGE

A.L.Fs lokallag og kontaktpersoner

Akershus lag av A.L.F

Leder Tom Vernang
Steinsleppen 9, 1405 Langhus
Telefon 64 87 37 46
E-post: t-egil-v@online.no
Lagets adresse:
Holteveien 5, 1400 Ski
Lagets telefon 90 21 43 51

Aust-Agder lag av A.L.F

Leder Jens Olav Solli
Gml. Sandvigsvei 21
4816 Kolbjørnsvik
Telefon: 37 01 11 25
Mobil: 90 60 12 33
E-post: jensolli@start.no
Lagets adresse:
Myratunet Bo & omsorgssenter
4849 Arendal

Buskerud lag av A.L.F

Leder Jan Arne Dammen
Revefaret 47, 3033 Drammen
Telefon: 32 88 55 07
Mobil: 90 59 31 53
E-post: arnedam@online.no

Finnmark lag av A.L.F

Kontaktperson Bjørn-Erik Reiersen
Marienlund 21 B, 9511 Alta
Mobil: 91 55 76 00
E-post: reiersen@hoved.net

Hedmark

Norges Handikapforbund
Postboks 9217 Grønland
0134 Oslo
E-post: helseskader@nhf.no

Hordaland

Norges Handikapforbund
Postboks 9217 Grønland
0134 Oslo
E-post: helseskader@nhf.no

Møre og Romsdal lag av A.L.F

Leder Frode Steen Gunstensen
Moen, 6440 Elnesvågen
Telefon: 71 26 50 82
Mobil: 99 74 66 72
E-post: frode@alfnorge.no

Nordland

Norges Handikapforbund
Sjøgata 15, 8006 Bodø
Telefon: 75 69 12 00
E-post: helseskader@nhf.no

Nord-Trøndelag lag av A.L.F

Leder Ketil Sundnes
Øvregt. 13, 7670 Inderøy
Telefon: 74 15 59 95
Mobil: 91 75 74 35
E-post: ket-sund@online.no

Oppland lag av A.L.F

Leder Jan Bakken
Åveitbakken 1 A, 2609 Lillehammer
Telefon: 61 25 48 75
Mobil: 92 03 41 53
E-post: ja-torb@online.no

Oslo lag av A.L.F

Leder Geir Werner
Norderhovgt. 34 B, 0654 Oslo
Mobil: 92 82 06 75
E-post: geir.werner@chello.no

Rogaland lag av A.L.F

Norges Handikapforbund
Postboks 9217 Grønland
0134 Oslo
E-post: helseskader@nhf.no

Sogn og Fjordane

Kontaktperson Kjell Horn
6770 Nordfjordeid
Telefon: 57 86 00 24
Mobil: 48 10 00 34
E-post: helseskader@nhf.no

Sør-Trøndelag lag av A.L.F

Leder Unni Jensen
Bjørnebyv.19 A, 7025 Trondheim
Telefon/-faks 72 55 98 01
E-post: u_jensen@c2i.net

Telemark lag av A.L.F

Leder John André
Porsgrunnsvegen 19 A, 3730 Skien
Telefon: 35 52 12 83
E-post: e-andren@online.no

Troms lag av A.L.F

Leder Leif G. Morland
Venusveien 40, 9024 Tomasjord
Telefon: 77 63 95 96
Mobil: 90 74 95 99
E-post: leifgm@online.no
Internett: <http://home.no.net/alf troms>

Vest-Agder lag av A.L.F

Leder Lars Kristian Hille
Postboks 168, 4502 Mandal
Telefon: 38 26 11 65
Mobil: 91 30 88 73
E-post: kr-hil@frisurf.no

Vestfold lag av A.L.F

Norges Handikapforbund
Postboks 9217 Grønland
0134 Oslo
E-post: helseskader@nhf.no

Østfold lag av A.L.F

Norges Handikapforbund
Postboks 9217 Grønland
0134 Oslo
E-post: helseskader@nhf.no